

Xəbər
Binəqədidəki qəddar qətlə görə dünya çempionu həbs olundu
yazısı səh.3-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 16 may 2019-cu il Cümə axşamı № 105 (7275) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Vaşinqton görüşü Qarabağ savaşını tətikləyə bilər - ehtimal

Ermenistan rəhbərliyindən növbəti görüş anonsu və Rusiyaya dikilən nəzərlər
yazısı səh.11-də

Maliyyə-bank sektoru: böhrandan artım dinamikasına

yazısı səh.4-də

ABŞ təşkilatlarının Azərbaycana dönüşünə "Stop"

yazısı səh.5-də

Müxalifətdən Pənah Hüseynin seçki blokuna reaksiya

yazısı səh.6-də

METSN rəsmisi: "Çalışırıq ki, istismar müddəti keçmiş nəqliyyat vasitələrinin ölkəyə gətirilməsi və istifadəsi azalsın"

yazısı səh.12-də

Putin-Pompeo görüşünün nəticəsi - İran razılaşması...

yazısı səh.9-də

AYB-nin adı bu dəfə striptiz-şou qalmaqalında hallanır-təfərrüat

yazısı səh.10-də

Brüssel zirvəsi başa çatdı - nəticələr...

yazısı səh.7-də

Metroda nə baş verir - şikayətlər çoxalır

yazısı səh.10-də

Mətbəximizdəki təhlükə - ölümə qədər aparan təmizlik məhsulları....

yazısı səh.15-də

Ramazan ayının 11-ci günü

İftar 20.06. İmsak 03. 41-dək (QMi)
11-ci günün duası: "İlahi, bu gün məni yaxşı əməllər etməyə həvəsləndir! Belə bir gündə, mənə günah və əхлаqsızlığa qarşı nifret oyat! Mənə qəzəb və cəhənnəm atəşini haram et! Ey, pənahsızların ən ulu Pənahi!"
İftar duası: "Allahım, Sənin rızan üçün oruc tutdum, Sənə inandım, Sənə güvəndim. Sənin ruzinlə iftar açır və Sənə təvəkkül edirəm. Ey bağışlayan Allah, günahlarımı bağışla".
ALLAH ORUCUNUZU QƏBUL ELƏSİN!

ELDAR ƏZİZOV BŞİH-DƏ KORRUPSİYANIN KÖKÜNÜ QAZIYIR - RƏFAEL MEHRALİYEV KİMDİR?

Mənzil-Kommunal Təsərrüfatı Departamenti sədrinin səlahiyyətləri əlindən alındı; onu MTN işinə görə həbsdə yatan Vidadi Zeynalovla birləşdirən məqamlar var

Paşinyanın Bakı və Ankaraya Pekindən gülünə ittihamı - İrəvanın özünü aldanışı

Ermeni baş nazir Şərqədən, onun xarici işlər naziri isə Qərbdən - Avropadan dünyaya yalanlar üyütməkdə davam edir; ermənilərin qorxdığı ən ağır sual: 30 ildəki məhrumiyyət və itkilər işğala dəyərdimi?.. yazısı səh.8-də

Azərbaycanlı alimdən erməni nazirə tərs silləyə bənzər sual
yazısı səh.7-də

Hikmət Hacızadə Emin Millidən danışdı - "Bakıdan gülməli görünür..."
yazısı səh.6-də

Elman Nəsirov: "Aİ-nin hesabatında Azərbaycanla bağlı əksini tapan fikirlər qərəzli yanaşmadır"
yazısı səh.5-də

Prezident Qubada yol tikintisinə 20 milyon manat ayırdı

Prezident İlham Əliyev Quba rayonunun Quba-Qonaqkənd avtomobil yolunun tikintisinin davam etdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb.

AzərTAc xəbər verir ki, sərəncama əsasən, altmış səkkiz min nəfər əhalinin yaşadığı 66 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Quba-Qonaqkənd avtomobil yolunun tikintisinin davam etdirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsinin dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu xərclərinin bölgüsündə avtomobil yollarının tikintisi və yenidən qurulması üçün nəzərdə tutulmuş vəsaitin 20,0 (iyirmi) milyon manatı Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə ayrılıb.

“Psixoloqların maaşlarının artırılması ilə bağlı plan hazırlanır” - nazir müavini

“Psixoloqların maaşlarının artırılması üçün plan hazırlanır”. ONA-nın məlumatına görə, bunu təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov “Beynəlxalq Ailə günü”nə həsr edilmiş “Ailə dəyərlərinin möhkəmləndirilməsi cəmiyyətin mənəvi sağlamlığının əsasıdır” adlı konfransda deyib.

Onun sözlərinə görə, psixoloqların öz vəzifələrini müsbət şəkildə yerinə yetirdiyi məktəblərdə insidentlərin qarşısını almaq mümkün olur: “Ən pis hal odur ki, bizim psixoloqlara biganəlik var. Buna yol vermək olmaz. Buna görə də düşünürəm ki, hər bir psixoloq və müəllim şagirdlərə məsuliyyətlə yanaşmalıdır. Biz Təhsil Nazirliyi olaraq psixoloqların maaşlarının artırılması üçün planlar hazırlayırıq və ümumiyyətlə, bu peşənin genişləndirilməsinə, mütəxəssislərin artırılmasına çalışırıq”.

Narkoloji Mərkəzdə yanğın törətməkdə təqsirləndirilən şəxsə ömürlük cəza verildi

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində Narkoloji Mərkəzdə baş verən yanğınla bağlı həbs edilən şəxslər - mərkəzin direktoru Telman Məmmədşəhənov, mərkəzin işçisi Mahir Abdullayev, yanğın törətməkdə təqsirləndirilən Məhəmməd Məmmədov və onun həkimi, şöbə müdiri Afət Məmmədovanın cinayət işi üzrə məhkəmə iclası başa çatıb.

“Report”-un məlumatına görə, hakim Azər Paşayevlin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə hökm oxunub.

Məhkəmənin hökmü ilə T.Məmmədşəhənov 4 il, M.Abdullayev 3 il 6 ay və M.Məmmədov isə ömürlük azadlıqdan məhrum edilib.

Eyni zamanda hökmə əsasən, digər təqsirləndirilən A.Məmmədova 5 il müddətinə azadlıqdan məhrum olunub və ona Cinayət Məcəlləsinin 70-ci (şərti) maddəsi tətbiq edilməklə şərti cəza verilib.

Xatırladaq ki, prokuror çıxışında T.Məmmədşəhənovun 4 il, M.Abdullayevin 3 il 6 ay və M.Məmmədovun isə ömürlük azadlıqdan məhrum edilməsini istəyib. Həmçinin dövlət ittihamçısı digər təqsirləndirilən A.Məmmədovaya 5 il müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzası təyin edilməsini, Cinayət Məcəlləsinin 70-ci (şərti) maddəsi tətbiq edilməklə şərti cəza təyin olunmasını istəyib.

Qeyd edək ki, ötən il martın 2-də Bakı şəhərinin Xətai rayonu ərazisində yerləşən Respublika Narkoloji Mərkəzində çoxsaylı insan tələfatı ilə nəticələnən yanğın baş verib.

Xatırladaq ki, mərkəzin şöbə müdiri Azad Ələkbərovun səhhətində problemlər olduğundan onun cinayət işi ayrıca icraata verilib. O, daha sonra dünyasını dəyişib.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

“İcbari tibbi sığortanın baza hissəsi bütün vətəndaşlara şamil ediləcək” - Əli Əhmədov

İcbari tibbi sığortanın baza hissəsi bütün vətəndaşlara şamil ediləcək. Amma elə xidmətlər də var ki, onların tətbiqi olunması icbari tibbi sığortada nəzərdə tutulmayıb.

«Trend»-in məlumatına görə, bunu baş nazirin müavini, Yeni Azərbaycan Partiyasının sədr müavini - icra katibi Əli Əhmədov jurnalistlərə açıqlamasında deyib.

Ə.Əhmədov hesab edir ki, icbari tibbi sığorta böyük sosial layihə olaraq 2020-ci ildən tətbiq olunacaq:

“İcbari tibbi sığorta ilə

bağlı paketdə hansı xidmətlərin göstəriləcəyi nəzərdə tutulub. Bütövlükdə icbari tibbi sığortanın tətbiqi səhiyyə xidmətlərini əhəmiyyətli dərəcədə genişləndirəcək”.

Mayın 19-da 35422 abituriyent üçün qəbul imtahanı keçiriləcək

Dövlət İmtahan Mərkəzi (DİM) mayın 19-da 2019/2020-ci tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinə qəbul olmaq istəyən abituriyentlər üçün II və III ixtisas qrupları üzrə qəbul imtahanı keçirəcək.

DİM-dən verilən məlumata görə, imtahan respublikanın 11 şəhərində - Bakı, Naxçıvan, Gəncə, Sumqayıt, Mingəçevir, Şəki, Bərdə, Göyçay, Şirvan, Lənkəran və Xaçmaz şəhərlərində ümumilikdə 66 binada aparılacaq.

Azərbaycan avtomobil idxalını 2 dəfədən çox artırıb

Bu ilin yanvar-aprel aylarında Azərbaycana 11 695 ədəd müxtəlif təyinatlı avtomobil idxal olunub.

“Report” Dövlət Gömrük Komitəsinə istinadən xəbər verir ki, bu, ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 2,2 dəfə çoxdur.

Son 1 ildə sürücü daxil olmaqla 10 nəfər və ya daha çox adam daşımaq üçün nəzərdə tutulmuş motorlu nəqliyyat vasitələrinin idxalı 2,3 dəfə artaraq 53 ədəd, əsasən adamların daşınması üçün nəzərdə tutulmuş minik avtomobilləri və digər motorlu nəqliyyat vasitələrinin idxalı 2,2 dəfə artaraq 10 614 ədəd, yük daşımaq üçün motorlu nəqliyyat vasitələrinin idxalı 2 dəfə artaraq 974 ədəd, xüsusi təyinatlı motorlu nəqliyyat vasitələrinin idxalı isə 2,2 dəfə artaraq 54 ədəd olub.

İmtahanların idarə olunması - 257 imtahan rəhbəri və 2845 nəzarətçi-müəllim cəlb olunacaq.

İmtahan bütün binalarda eyni vaxtda - saat 11.00-da başlayacaq. İmtahanın başlanmasına 15 dəqiqə qalmış saat 10.45-də buraxılış rejimi başa çatır. Bundan sonra gələn iştirakçılar imtahan binasına buraxılış vərəqəsində qeyd olunan vaxtda gəlmək lazımdır.

Bəzi imtahan binalarına giriş zamanı imtahan iştirakçılarının şəxsiyyətini dəqiqləşdirmək məqsədilə “Face Recognition” (üzün tanınması) texnologiyasına əsaslanan proqram-texniki vasitələrdən istifadə olunacaq. Bu texnologiyanın tətbiqi edilməsində əsas məqsəd abituriyentlərin imtahan binasına buraxılış rejimini daha sürətli həyata keçirmək və qeydiyyatdan keçmiş abituriyentlərin əvəzinə başqa bir şəxsin imtahan binasına daxil olmasının qarşısını almaqdır.

İmtahanın müddəti 3 saatdır. İmtahanda 35422 abituriyentin iştirakı nəzərdə tutulur. Onlardan 14031 abituri-

yent II qrup üzrə, 21391 abituriyent III qrup üzrə imtahan verəcək.

Abituriyentlərdən 32585 nəfəri Azərbaycan bölməsinin (II qrup üzrə 12645, III qrup üzrə 19940 nəfər), 2837 nəfəri isə rus bölməsinin (II qrup üzrə 1386, III qrup üzrə 1451 nəfər) məzundur. Abituriyentlərin 15823 nəfəri oğlanlar (II qrup üzrə 9538 nəfər, III qrup üzrə 6285 nəfər), 19599 nəfəri isə qızlardır (II qrup üzrə 4493 nəfər, III qrup üzrə 15106 nəfər). 30654 nəfər cari ilin orta ümumtəhsil məktəblərinin, 3786 nəfər əvvəlki illərin məzunlarıdır (buraya ali və ya orta ixtisas təhsili olanlar da daxildir). 55 nəfər ali təhsil müəssisələrinin, 927 nəfər isə orta ixtisas təhsili müəssisələrinin məzundur. 165 abituriyent xarici ölkələrin vətəndaşıdır. Ən yaşlı abituriyent 1963-cü ildən, ən gənci isə 2004-cü ildir.

Bakı şəhərində 15158, Naxçıvanda 1799, Gəncədə 3750, Sumqayıtda 1709, Mingəçevirdə 1553, Şəkidə 1880, Bərdədə 2041, Göyçayda 1445, Şirvanda 2224, Lənkəranda 2387, Xaçmazda isə 1476 abituriyentin imtahan verəcəyi gözlənilir.

Brüsseldə Azərbaycan-NATO əməkdaşlığı müzakirə olunub

Brüsseldə Azərbaycanla NATO arasında “Planlaşdırma və Analiz Prosesi” (PAP) sənədinin müzakirəsi üzrə “29+1” formatında görüş keçirilib.

Bu barədə ONA-ya Müdafiə Nazirliyindən məlumat verilib.

Məlumatda qeyd olunub ki, görüşdə bu sənəd çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının aidiyyəti dövlət qurumları tərəfindən icra edilən tərəfdaşlıq məqsədləri və öhdəlikləri, eləcə də digər məsələlər müzakirə olunub.

Bakıda “Səbiş” ləqəbli narkotacir saxlandı

Binəqədi Rayon Polis İdarəsi 6-cı Polis Bölməsi əməkdaşlarının həyata keçirdikləri uğurlu əməliyyat-axtarış tədbiri nəticəsində Biləcəri qəsəbəsində narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsi və alqı-satqısı ilə məşğul olan şəxslər ifşa ediliblər.

DİN-dən musavat.com-a bildirilib ki, daxil olan məlumat əsasında Bakı şəhər sakini əvvəllər məhkum olmuş Ramil Hüseynov saxlanılıb.

Onun üzərində şəxsi axtarış aparılan zaman 1,003 qram psixotrop maddə metamfetamin aşkar edilərək götürülüb. R.Hüseynov ifadəsində narkotik vasitəni Biləcəri qəsəbəsində yaşayan “Səbiş” ləqəbli şəxsəndən aldığı bildirib. Bölmə əməkdaşlarının keçirdikləri əlavə əməliyyat zamanı həmin şəxs, paytaxt sakini Səbinə Quliyeva da tutularaq istintaqa təqdim edilib. Onun üzərində şəxsi axtarış aparılan zaman 50,020 qram, yaşadığı evdən isə əlavə olaraq 1 kiloqram 15 qram narkotik vasitə heroin aşkar edilərək götürülüb.

S.Quliyeva ifadəsində narkotik vasitələrin satışı ilə məşğul olduğunu etiraf edib.

Faktla bağlı 6-cı Polis Bölməsində toplanan materiallar araşdırılması üçün Binəqədi Rayon Polis İdarəsinin İstintaq şöbəsinə göndərilib. Hər iki şəxs barəsində cinayət işi başlanılıb və barələrində məhkəmənin qərarı ilə həbs-qətimkan tədbirləri seçilib.

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Eldar Əzizov paytaxtın Mənzil-Kommunal Təsərrüfatı Departamentinin sədri Rəfael Mehraliyevin səlahiyyətlərini əlindən alıb. Unikal.org xəbər verir ki, E.Əzizov Bakı Şəhər Mənzil-Kommunal Təsərrüfatı Departamentinin sədrinin səlahiyyətlərini meriyanın tikinti məsələləri şöbəsinin müdiri Rəşid Ağayevə həvalə edib.

E.Əzizovun bu qərarı verməsinə səbəb departamentin özündə və tabeliyində olan qurumlarda rüşvət və korrupsiya faktları aşkarlanması, paytaxtın bəzi dövlət obyektlərinin tikintisi, yenidən təmiri zamanı baş vermiş korrupsiya faktlarının üzə çıxmasıdır. Mənzil Kommunal Təsərrüfatı İdarəsinin fəaliyyət dairəsi kifayət qədər genişdir. Bura yol çəkilişi, məktəb və uşaq bağçaları, eləcə də digər sosial obyektlərin tikintisi və təmiri daxildir. Ümumiyyətlə, mənzil kommunal təsərrüfatı sahəsinə büdcədən kifayət qədər böyük həcmdə vəsait ayrılır.

Musavat.com bildirir ki, Rəfael Mehraliyevin Bakı Şəhər Mənzil-Kommunal Təsərrüfatı Departamentinin reisi postuna gətirilməsi bu yaxınlarda həbsdən buraxılan Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin sabiq aparat rəhbəri Vidadi Zeynalovun ciddi dəstəyi ilə olub. R.Mehraliyev dəfələrlə V.Zeynalovla qohumluğunu inkar etməyə çalışıb. Bildirilir ki, BŞİH-də departament rə-

Eldar Əzizov BŞİH-də korrupsiyanın kökünü qazıyır - Rəfael Mehraliyev kimdir?

Mənzil-Kommunal Təsərrüfatı Departamenti sədrinin səlahiyyətləri əlindən alındı; onu MTN işinə görə həbsdə yatan Vidadi Zeynalovla birləşdirən məqamlar var

isinin qardaşı, Naftalanın polis reisi işləmiş polkovnik Mübariz Mehraliyev V.Zeynalovun

yeznəsidir.

Aparat rəhbərinin həbsindən dərhal sonra mətbu-

at səhifələrində Rəfael Mehraliyevin də bilavasitə iştirak etdiyi bir çox irimiqyaslı ma-

xinasiyalar barədə informasiyalar yayılmağa başladı. Hətta bildirilirdi ki, həbsinə qədər bu departament V.Zeynalovun təsir dairəsində olub, bu sahəyə ayrılan büdcə vəsaitlərinin xərclənməsinə qeyri-rəsmi olaraq məhz sabiq aparat rəhbəri nəzarət edib.

Mediadakı araşdırmalardan belə məlum olur ki, V.Zeynalov Bakı Şəhər Maliyyə İdarəsinin reisi işləyərkən Bakı Şəhər Mənzil Kommunal Təsərrüfatı İdarəsinin maliyyə şöbəsinə yeznəsinin qardaşı Rəfael Mehraliyevi təyin etdirib. Məhz qohumunun bilavasitə iştirakı ilə Bakının mənzil kommunal təsərrüfatı sahəsinə qeyri-rəsmi nəzarət edilib. V.Zeynalov nazirliyə gətiriləndən sonra o, Rəfael Mehraliyevi Bakı Şəhər Mənzil Kommunal Təsərrü-

fatı Departamentinə reisi təyin etdirib. O da bu vaxtdək işində qala bilib. Mənbə iddia edir ki, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin Mənzil Kommunal Təsərrüfatı Departamentinin reisi Rəfael Mehraliyev əsasən V.Zeynalovun göstərişlərini yerinə yetirib. Vidadi Zeynalov da Rabitə Nazirliyində oturma-otura MKT-yə ayrılan pulların idarə olunmasında birbaşa iştirak edib. Rəfael Mehraliyevin Türkiyədə özünün və yaxın adamlarının adına biznesi olması xəbəri də yeni deyil.

Gözlənilir ki, yaxın günlərdə Bakı Şəhər Mənzil Kommunal Təsərrüfatı Departamentində köklü islahatları aparılacaq. Rəfael Mehraliyev və ona yaxın işçilər, MİS rəisləri vəzifədən uzaqlaşdırılacaq.

□ Musavat.com

Binəqədidəki qəddar qətlə görə dünya çempionu həbs olundu

Mələhət Səfərova: "Övladımın qətlinin planını Zaur Yusifov cızıb, atası Əli Yusifov oğlumun aldadılaraq onların qapısına aparılmasını təşkil edib"

Binəqədi rayonunda törədilən, son illərin ən qəddar cinayət əməli ilə bağlı hüquq-mühafizə orqanları araşdırmaları davam etdirirlər. İstintaq-əməliyyat tədbirləri nəticəsində "Emin 444" ləqəbi ilə tanınan Masallı sakini, 1988-ci il təvəllüdü Emin Ehtiram oğlu Səfərovun qətlində adı sifarişçi kimi keçən kikkoks üzrə dünya çempionu Zaur Yusifov mayın 14-də həbs olunub. Bu haqda "Yeni Müsavat"a daxil olan məlumatı Binəqədi Rayon Prokurorluğundan təsdiqləyiblər. Bildiriblər ki, hazırda qətlə bağlı istintaq davam edir. Qəddar qətlə iştirak etmiş şəxslərin dairəsinin müəyyən olunması və hər bir iştirakçının istintaqa cəlb edilməsi üçün intensiv istintaq-əməliyyat tədbirləri həyata keçirilir.

Öldürülən Emil Səfərovun anası Mələhət Səfərova "Yeni Müsavat"a qətlə bağlı açıqlama verib, baş prokuror Zakir Qaralova müraciət ünvanlayıb: "Mənim oğluma qarşı cinayətin təşkilatçısı Zaur Yusifovun atasıdır. Oğlumun qətlinin planını Zaur Yusifov cızıb, atası Əli Yusifov oğlumun aldadılaraq onların qapısına aparılmasını təşkil edib. Zaurun bacısı oğlu Vüqar, Zaurun qardaşı Zamin cinayətin iştirakçılarıdır. Bunun şahidləri də var. Oğluma 78 bıçaq vurublar".

Mələhət Səfərova deyir ki, oğlumun qətlindən əvvəl oğlu Emin Səfərovla Zaur Yusifovun arasında mübahisə olub: "Hadisədən bir neçə saat əvvəl Zaur oğlum Emillə mübahisə edib. Emil ona deyib ki, sələm məsələsini yığışdır. Camaatı incitməyin. Bundan bir neçə saat sonra Zaurun atası Əli oğlumun yanına gəlib. Həmin vaxt oğlum dostları ilə 6-cı mikrorayonda parkın qarşısında olub. Əli oğluma deyib ki, Emin, gəl gedək əmi-bala söhbət edək. Bunun şahidləri Eminin dostlarıdır. Onlar maşın-

Emin 444

na minib birgə getmək istəyiblər. Əli Yusifov deyib ki, siz maşından düşün. Orada kamera var. Şahidlər gedib ifadə də veriblər. Bu gün Əli Yusifov ortalıqda gəzir. Bu adam oğluma qarşı cinayətin birbaşa təşkilatçısı, iştirakçısıdır. Zakir Qaralovdan xahiş edirəm, bu işi nəzarətə götürsün".

Mələhət Yusifova deyir ki, Həsən Tağıyev Yusifovların işlərini görəndə adamdır: "Həsən bədbəxt adamdır.

Onu məcbur ediblər, cinayəti boynuna götürüb. Həsən Zaur Yusifovdan asılı adamdır. Zaur onu məcbur edib və o da bu cinayəti boynuna götürüb. Amma bir balaca araşdırma apardılar, gördülər ki, Həsən, sadəcə, iştirakçıdır. O, boynuna alıb ki, Zamin Eminin maşınına arxa oturmağa əyləşdi. İpi Emilin boynuna atıb. Bundan sonra atası Əli Emilin üzünə sille vurub. Zaur bıçaqla vurmağa başlayıb.

Emin maşından düşmək üçün cəhd göstərmiş. Zaur başlayıb daha tez-tez vurmağa. Bundan sonra Zaur Həsənə də qışqırıb ki, sən də vur. O da bıçaqla vurmağa başlayıb. Həsən Zaurun uşaqlarını məkəbə aparıb, heyətində yer belləyən adam idi. O deyib ki, Emini bıçaqlayandan sonra maşından düşürüblər. Yerdə olanda da Həsənə deyiblər ki, sən də vur. Bundan sonra da məcbur ediblər ki, 102-yə zəng vur, biz səni həbsdən qurtaracağıq. Həsən deyib ki, Zaur üstünə qışqırdıqdan sonra Emilin ayağına və qoluna bir neçə bıçaq vurub. Həsənin bu ifadəsindən başqa şahidləri də var ki, cinayətdə Əli Yusifovun, Zamin Yusifovun, bacısı oğlu Vüqarın iştirak etdiyini - cinayəti əvvəldən axıra qədər görüblər. Xahiş edirəm ki, cinayət işini baş prokuror Zakir Qaralov şəxsi nəzarətinə götürsün. Əli Yusifov, onun qızını oğlu Vüqar, digər oğlu Zamin Yusifov cinayətin iştirakçılarıdır. Bu adamları həbsini tələb edirəm".

Qeyd edək ki, mərhum Emin Səfərovun xalası oğlu Royal Əkbərov da "Yeni Müsavat"ın əməkdaşına bildirmişdi ki, qətlə bağlı həbs olunan 1995-ci il təvəllüdü Həsən Tağıyev qanlı cinayətin iştirakçısı olsa da, onunla Emin Səfərov arasında əvvəllər hər hansı bir mübahisə olmayıb: "Həsən Tağıyev 6-cı mikrorayonda kikkoksçu Zaur

Yusifovun adamı kimi tanınır. Onu ora-bura iş dalınca göndərirlər. Yeni bu cinayət Həsən Tağıyevin təşəbbüsü ilə törədilməyib. Cinayəti planlaşdıran, təşkilatçısı Zaur Yusifovdur, Eminin hadisədən əvvəl dəfələrlə mübahisəsi onunla olub. Səbəb də Zaurun kasıblara sələm pul verib onları incitməsi idi".

Qeyd edək ki, mayın 10-da Bakının Binəqədi rayonunda son illərin ən qəddar qətlərindən biri törədilib. 6-cı mikrorayonda ərazisində yerləşən İsrail Həşimov küçəsində Masallı sakini, 1988-ci il təvəllüdü Emin Ehtiram oğlu Səfərov öldürülüb. Hadisə yerinə gələn hüquq-mühafizə orqanları əməkdaşları Emin Səfərovun qan gölməçəsinin içində meyitini aşkar ediblər. Meyitdən bir qədər aralıda Həsən Tağıyev bıçaq dizinin üstündə yerləşən oturmamış. Hadisənin digər iştirakçıları isə orada olmayıblar. Hadisədən sonra Zaur Yusifovun atası Əli Yusifov Klinik Tibbi Mərkəzə müraciət edib. Onun qolunda bıçaq yarası olub. Mərhum Emin Səfərovun yaxınları deyir ki, Əli Yusifovun qoluna yerləşən bıçaq xəsarətləri cinayətin izinin itirilməsinə xidmət edir.

Faktla bağlı Binəqədi Rayon Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 120-ci - qəsdən adam öldürmə maddəsi ilə cinayət işi başlanıb, istintaq davam edir.

□ E.HÜSEYNOV, "Yeni Müsavat"

Azərbaycanın maliyyə-bank sektorunda artım dinamikası müşahidə olunmaqdadır. Belə ki, sektor bu ilin yanvar-mart aylarında 123,9 milyon manat xalis mənfəət əldə edib. Halbuki ötən ilin eyni dövründən banklarımız 55,9 milyon manat xalis zərərle çıxmışdı.

Artım dinamikası siğorta sahəsində də müşahidə olunmaqdadır. Bu ilin ilk rübündə Azərbaycandakı 21 siğorta şirkətinin xətti ilə 201,2 milyon manat məbləğində siğorta haqqı toplanıb.

Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının məlumatına görə, bu, ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 4,2 faiz çoxdur.

Qeyd edək ki, Azərbaycanın maliyyə-bank sektoru neftin dünya bazar qiymətinin kəskin azalması ilə bağlı ölkə iqtisadiyyatının ən çox zərər çəkən sahələrindən biridir. Bu sektor həmçinin böhranın təsirinə ən gec çıxan sahədir desək, yanlışdır.

Xatırladaq ki, neftin dünya bazar qiymətinin düşməsi ölkədə 2 dəfə çox kəskin devalvasiyaya səbəb olub. Bank sektorunda əmanətlərin dollarlaşması 85 faizə yüksəlib, kredit portfelinin, xüsusilə də xarici valyutada olan kreditlərin keyfiyyəti əhəmiyyətli dərəcədə pisləşib. Qeyd olunan dövrdə maliyyə-bank sisteminə sözün əsl mənasında pərakəndəlik, hətta qərarlılıq hökm sürürdü. Bu sektorda tənzimləyici funksiyaları icra etməli olan qurumlar faktiki olaraq fəaliyyətsizlik nümayiş etdirirdilər. Belə bir zamanda ölkə prezidentinin fərmanı ilə Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası (Palata) yaradıldı. Məqsəd qiymətli kağızlar bazarı, investisiya şirkətləri, siğorta sektoru, kredit təşkilatları (bank, bank olmayan kredit təşkilatları və poçt rabitəsinin operatoru) və ödəniş sistemlərinin fəaliyyətinin lisenziyalaşdırılması, tənzimlənməsi və nəzarəti, həmçinin bu sahələr üzrə nəzarət sisteminin şəffaflığını və çevikliyini təmin etməkdir. Bu səbəbdən də Palataya tənzimləyici qurum kimi zəruri olan bütün səlahiyyətlər verilməmişdi. Etiraf edilməlidir ki, hətta özündən əvvəlki tənzimləyicidə olmayan qədər geniş səlahiyyətlərdən Palatanın əvvəlki rəhbəri Rüfət Aslanlı heç də uğurla yararlanıb. Bu isə cəmiyyətdə quruma qarşı inamsızlıq yaradı. Lakin bu, Palatanın sektorun böhrandan çıxaraq yenidən artım dinamikasına qədəm qoymasında rolunun olmadığı anlamına gəlmir. Xüsusilə son iki ilə yaxın dövrdə Palatanın fəaliyyətində effektivliyin artdığını hiss etməmək mümkün deyil.

Sektoru böhrandan çıxarmaq üçün nələr edilib?

Ölkədə bank sisteminin dayanıqlılığının təmin edilməsi, əmanətçilərin bank sistemine

Maliyyə-bank sektoru:

böhrandan artım dinamikasına

Tənzimləyici orqanların fəaliyyətinə baxış

etibarının gücləndirilməsi üçün bir sıra addımlar atılıb. Belə ki, 2016-cı ilin yanvarında "Əmanətlərin tam siğortalıması haqqında" Qanun qəbul edilib. Qanun 3 il müddətində ölkə banklarına qoyulan əmanətlərin tam məbləğdə siğortalımasını nəzərdə tuturdu. Bu, banklardan əmanətlərin qaçısının qarşısının alınmasına və əmanətlərin dedollarizasiyasına müsbət təsirini göstərib. Belə ki, devalvasiyalardan sonra başlanan güclü əmanət qaçısı 2017-ci ilin I rübündə davam edərək, ondan sonra stabilləşmə və artım dinamikası nümayiş etdirməkdədir: 2017-ci ilin I rübü ilə müqayisədə 2019-cu ilin yanvarın 1-nə bank sektoru üzrə əmanətlər 20 faiz (1,4 milyard manat) artaraq 8,3 milyard manat təşkil edib. 2016-cı ilin əvvəli ilə müqayisədə 2019-cu ilin yanvarın 1-nə əmanətlərin dollarlaşması 22 faiz bəndi azalaraq 63.1 faiz təşkil edib. Müsbət haldır ki, bu ilin fevralında qanunun qüvvədə olma müddəti daha bir il uzadılıb.

Məlumdur ki, 2015-ci il devalvasiyaları xarici valyutada problemli kreditlərin həcmində kəskin artmasına səbəb olmuşdu. Bankların həyata keçirdiyi restrukturizasiya tədbirlərinə rəğmən, bu problemi həll etmək mümkün olmayıb. Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası da bu sahədə bir sıra addımlar atıb. Məsələn, izafi borclanmanın qarşısının alınması üçün 2016-cı ilin mayın-

da "Kredit təşkilatlarında sağlamlıq kreditləşmə və məsuliyyətli borclanma prinsipləri" qəbul edilib. Bundan əlavə, xarici valyutada gəliri olmayan əhali qruplarına xarici valyuta kreditlərinin verilməsi məhdudlaşdırılıb. Eyni zamanda əhalinin izafi borclanmasının qarşısının alınması üçün sərt DTİ və LTV əmsalları tətbiq edilməyə başlanıb və bu istiqamətdə nəzarət tədbirləri həyata keçirilib.

Bu problemin aradan qaldırılmasında, əlbəttə, həlledici sözü ölkə prezidenti deyərək, fevralın 28-də "Azərbaycan Respublikasında fiziki şəxslərin problemli kreditlərinin həlli ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Fərman imzalandı. Fərman əsasən banklarda olan problemli kreditlərin böyük həcmi dövlət hesabına silinəcəkdir. Fərmanın icrası çərçivəsində Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası tərəfindən kompensasiyaların ödənilməsi mexanizminin müəyyən edilməsi məqsədilə "Fiziki şəxslərin xarici valyutada olan kreditlərinin əsas məbləğinin devalvasiya nəticəsində manatla artmış hissəsinin ödənilməsi mexanizminin və həmin məbləğ hesablanmış faiz və dəbbə pulu (cərimə, penya) üzrə tətbiq ediləcək güzəştlərin müəyyən edilməsi Qaydası" qəbul edilib. Qeyd edək ki, aprelin 22-dən əhaliyə kompensasiyaların ödənilməsinə başlanıb. Ümumilikdə, fərmanın icrası çərçivəsində 682

milyon manat məbləğində kreditin restrukturizasiyası nəzərdə tutulub. Fərman banklarda kifayət qədər sərbəst maliyyə vəsaitlərinin yaranmasını şərtləndirəcək, habelə problemli kredit portfelinin azalmasına səbəb olacaq.

Kredit təşkilatlarında sağlamlaşdırma

Kredit təşkilatlarının kapital çatışmazlığı və likvidlik problemləri ilə əlaqədar sektorun sağlamlaşdırılması üçün 2016-cı ildən başlayaraq bank sektorunun kapitalizasiya proqramı həyata keçirilib. Kapital cəlb edə bilməyən 6 bankın lisenziyası Palata tərəfindən ləğv olunub və nəticədə 2016-2017-ci illərdə bağlanmış bankların sayı 12-yə çatıb. Bundan əlavə, 2 bankın könlü konsolidasiyası həyata keçirilib. Fəaliyyətini düzgün qurub bilməyən 63 bank olmayan kredit təşkilatının (BOKT, o cümlədən, kredit ittifaqları) lisenziyası geri çağırılıb. Hazırda (31 mart 2019 tarixinə) sektorda kredit ittifaqları da daxil olmaqla 96 BOKT fəaliyyət göstərməkdədir. Aparılmış islahatlar nəticəsində, hazırda bank sektorumuz mənfəətlə fəaliyyət göstərir. 2018-ci ildə banklar 279.4 milyon manat məbləğində mənfəət generasiya edib.

Bank sektorunda sağlamlaşdırma fəaliyyətinin mühüm bir hissəsi Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC-nin (ABB) maliyyə durumunun sağlamlaşdırılması və dövlətə məx-

sus səhmlərinin özəlləşdirilməyə hazırlanmasıdır.

Bank sektorunun restrukturizasiyası ilə əlaqədar hüquqi bazanın formalaşdırılması məqsədilə "Banklar haqqında" Qanuna müvafiq dəyişikliklər olunub. Bu dəyişikliklərə uyğun olaraq mexanizmin tam tətbiqi üçün zəruri normativ-hüquqi aktlar, o cümlədən "Körpü bankın yaradılması, səhmlərinin buraxılışı və qeydiyyatı, körpü banka bank lisenziyasının verilməsinin xüsusi sadələşdirilmiş proseduru və fəaliyyətinin tənzimlənməsi Qaydaları", "Ödəmə qabiliyyətini itirmiş bankın rezolusiyası tədbirlərinin müəyyən edilməsi və hərracın keçirilməsi Qaydaları" və "Rezolusiyaya tədbirlərindən hər hansı birinin seçilməsi üçün xərclərin əsaslandırılması və onların müqayisəli təhlilinin

etibarən bir sıra istiqamətlərdə müsbət dinamika müşahidə olunmağa başlayıb. Məsələn, banklardakı işçi ixtisarlara dayanıb, bank işçilərinin sayında artım yaranıb. Belə ki, 2016-cı ilin sonu ilə müqayisədə 2019-cu ilin I rübünə bank sektorunda işçi sayı 4,7 faiz artaraq, 17 749 nəfərə çatıb.

Əlbəttə, bütün bunlar Azərbaycanın maliyyə-bank sektorunda bütün problemlərin həll olunduğu anlamına gəlmir. Bu sektorda ciddi problemlərdən biri şəffaflıqla bağlıdır. Bu yaxınlarda aparılan monitoring göstərir ki, qanunvericiliyə əsasən banklar tərəfindən məlumatların açıqlanmasında boşluqlar qalmaqdadır.

Bundan əlavə, bankların real sektoru maliyyələşdirməsi istiqamətində bir sıra problemləri qalmaqdadır. Hansı ki, bu problemlərin bir qismi bankların özlərindən (yüksək kredit faizləri, sərt tələblər və sair), mühüm bir qismi isə digər sektorların inkişaf səviyyəsindən qaynaqlanır. Bu sırada, ölkədə dövlət dəstəyinə

əsaslanan aqrar siğortanın tətbiqi istiqamətində atılan addımları xüsusi qeyd etməyə dəyər. Türkiyə təcrübəsi əsasında yaradılması nəzərdə tutulan aqrar siğorta mexanizmi həm siğorta bazarının genişlənməsinə, həm də aqrar sahənin kredit resurslarına əlçatanlığını artırılmasına gətirib çıxara biləcək mexanizm hesab olunur. Eyni zamanda 2020-ci ildən icbari tibbi siğortanın bütün ölkə ərazisində tətbiqinə başlanması nəzərdə tutulur. Atılacaq hər iki addım Azərbaycan siğorta bazarında ciddi canlanmaya səbəb olacaq. Bu isə bazarın tənzimləyicinin də məsuliyyətinin artması deməkdir. Məsələ burasındadır ki, siğorta şirkətlərinin davranışları hər iki istiqamətdə əldə olunacaq nəticələrə mühüm təsir göstərəcək amillərdəndir. Bu baxımdan, siğorta şirkətləri üzərində effektiv nəzarətin təmin olunması çox vacibdir.

Daha bir problemli sahə qiymətli kağızlar bazarıdır. Bu ilin yanvar-mart aylarında qiymətli kağızlar bazarında cəmi 5 633,5 milyon manatlıq əməliyyat aparılıb. Hansı ki, bu, ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 8.9 faiz azdır. Lakin bu sahədə vəziyyət yalnız tənzimləyicinin fəaliyyətinə bağlı olmayıb, iqtisadiyyatın ümumi və aktual problemindən qaynaqlanır...

Real sektorun kredit əlçatanlığının artırılması məqsədilə kreditlərə zəmanət və faiz subsidiyalarının tətbiqi mexanizmi yaradılıb (İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu), Daşınar Əmlakın Yüklülüyünün Dövlət Reyestri formalaşdırılıb və Azərbaycan Kredit Bürosu təsis edilib. Yeni yaranan institutların effektiv fəaliyyətinin təşkili maliyyə resurslarına çıxışın artırılmasına zəmin yaradır.

Problemlər bitdimi?
Bank sektorunda həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində 2017-ci ilin ikinci yarısından

Avropa İttifaqı "Dünyada insan hüquqları və demokratiya ilə bağlı vəziyyətə dair" illik hesabat yayıb. "Amerikanın Səsi"nin yaydığı hesabatın Azərbaycana aid hissəsində bildirilir ki, Azərbaycanda insan hüquqları ilə bağlı vəziyyət hələ də narahatlıq doğurur. "Fundamental sərbəst toplaşmaq, söz və birləşmək azadlığı və hakimiyyət orqanları tərəfindən opponent və ya opponent hesab edilənlərin təqibi davam edir. Vətəndaş cəmiyyəti üçün kiçildilmiş fəaliyyət dairəsi məhdudlaşdırıcı qanunvericiliklə, o cümlədən xaricdən maliyyələşdirmə üzrə müddəalarla daha da sıxılmışdır" hesabatda deyilir.

Hesabatda məhkəmə hüquq sahəsində də problemlərdən söz açılır.

Sənəddə həmçinin qeyd edilir ki, Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında gözlənilən sazişlə bağlı ictimai dinləmələr keçirilib. Al-nın Azərbaycanla əməkdaşlığı son vaxtlar, xüsusilə də 2018-ci ilin sentyabr ayında "Tərəfdaşlıq prioritetləri"nin imzalanması ilə intensivləşib ki, bu da növbəti illərdə əməkdaşlığı istiqamətləndirəcək və onu genişləndirəcək. Bu prioritetlər 2020-ci ilədək maliyyə əməkdaşlığını siyasi çərçivə ilə təmin edəcək.

Hesabatda həmçinin deyilir ki, demokratik prinsiplərə, qanunun aliliyinə, insan hüquqları və fundamental azadlıqlara hörmət və vətəndaş cəmiyyəti ilə əməkdaşlıq Al ilə Azərbaycan arasında imzalanacaq sazişin əsasında duran məsələlərdir.

Sənəddə o da əksini tapır ki, Avropa Şurasının üzvü olaraq Azərbaycanın Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin qaydalarına uyğunlaşmaq və onları tam şəkildə həyata keçirmək öhdəliyi vardır.

Avropa İttifaqının hesabatına sərt reaksiya

YAP-çı deputat: "Hesabatda Azərbaycanla bağlı əksini tapan fikirlər qərəzli yanaşmadır və real həqiqətləri əks etdirmir"

Azərbaycan iqtidarı isə hesabatdakı tənqidi iddiaların qərəzli və əsassız olduğunu bəyan edir. YAP-çı deputat Elman Nəsirov bu barədə "Yeni Müsavat" a açıqlamasında bildirdi ki, Avropa İttifaqının hesabatında Azərbaycanla bağlı yazılanlar sanki "Amnesty İnternasional"ın və ABŞ Dövlət Departamentinin bir müddət əvvəl yaydığı hesabatdakı mətnin surətidir. Bir çox hallarda kimisə tənqid edərkən, hansı ölkədəse hüquq və azadlıqların, demokratiyanın vəziyyəti ilə bağlı mövqə ifadə edərkən ədalətli, obyektiv olmaq lazımdır: "Napoleon deyirdi ki, kimin nədə çoxlu problemi varsa daha çox ondan danışır. Avropa İttifaqı ölkələrində də daha çox nədən danışılarsa, elə sahədə də ciddi problemlər yaşayırlar. Avropa İttifaqı Azərbaycanla bağlı o cür iddialar irəli sürürsə, unutmamalıdır ki, Fransada sarı jiletli-lərin aksiyalarının zorakılıqla dağıdılması hər kəsin gözləri önündə baş verib, Avropa ölkələrinin paytaxtlarında dinc aksiyaya keçən insanları hətta atların ayaqları altında əzirlər. Bütün bu faktları vaxtaşırı biz görürük. Bir çox hallarda ABŞ-in, Avropanın mediasına müəyyən məsələlərlə bağlı həqiqətlərin nümayiş etdirilməsinə yasaq qoyulur. Dəfələrlə biz bunun şahidi olmuşuq".

E.Nəsirov vurğuladı ki, Azərbaycan gənc demokratik

ölkədir, biz demokratik inkişaf yolunu seçmişik. Bu istiqamətdə ciddi işlər görülür. Bunlar nəzərə alınmalıdır: "Əvvəla, sosial-iqtisadi sahədə ciddi islahatlar keçirilir, məhkəmə hüquq sistemində aprelin 3-də cənab prezident çox mühüm fərman imzalayıb. Eyni zamanda dövlətimizin rəhbəri siyasi islahatların dərinləşdirilməsi ilə bağlı artıq anons verib və bu istiqamətdə ciddi işlər getməkdədir. Azərbaycanda internet azaddır, kifayət qədər sayda mətbuat orqanı, saytlar fəaliyyət göstərir, mediaya dövlət dəstəyi verilir, 55 partiya qeydiyyatdan keçib. Azərbaycanda mətbuat üzərində senzura illər öncə ləğv edilib. Bütün bunlar ortada olduğu bir vaxtda Avropa İttifaqının hesabatında əksini tapan fikirlər qərəzli yanaşmadır və real həqiqətləri əks etdirmir. Hesab edirəm ki, o cür fikirlərin hesabatla daxil edilməsi dövlətlərə təzyiç göstərmək mahiyyəti kəsb edir. Bütün bunlara baxmayaraq Azərbaycan öz müstəqil siyasətini davam etdirir. Azərbaycan prezidenti məhz Azərbaycanın, onun xalqının maraqlarına uyğun olan siyasəti həyata keçirir".

Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

ABŞ təşkilatlarının geri dönüşünə "Stop"

Elman Nəsirov: "Milli Demokratiya İnstitutu, Respublikaçılar İnstitutu kimi qurumların qayıtmaq imkanı məhduddur, çünki..."

Bir sıra hüquq müdafiəçiləri 2014-cü ilə qədər Azərbaycanda fəaliyyət göstərən və ölkədən getməli olan beynəlxalq təşkilatların, fondların geriyyə qayıtması, burada fəaliyyət göstərməsinin vacib olduğunu bildirlər. Bu fikirdə olanlar hesab edir ki, məsələn, Milli Demokratiya İnstitutu, Respublikaçılar İnstitutu kimi ABŞ təşkilatlarının, Almaniyalı fondlarının və digər Avropa təşkilatlarının Azərbaycanda fəaliyyətinin bərpası ölkəmizin xeyrinə olar. Ona görə də onların fəaliyyətinə şərait yaradılmalıdır.

Hakimiyyət düşərgəsinin bu məsələdə mövqeyinin necə olduğuna gəlincə, **Yeni Azərbaycan Partiyasının deputatı Elman Nəsirov** "Yeni Müsavat" a bildirdi ki, vaxtilə ABŞ-in Milli Demokratiya İnstitutu, Respublikaçılar İnstitutu, eləcə də Almaniyalı bir çox fondları Azərbaycanda fəaliyyət göstərib və öncə "nə baş verdi ki, onların burada fəaliyyətinə son qoyuldu" sualının cavabını tapmaq lazımdır: "Bu sualın cavabı tapılanda görünəcək ki, həmin təşkilatların burada fəaliyyətinə son verilməsi haqlı olub. Hesab edirəm bu, onunla bağlı

idi ki, bir çox hallarda onlar müəyyən humanitar missiya adı altında Azərbaycanın daxili işlərinə qarışmaq, Azərbaycanda vətəndaş həmrəyliyinin pozulması istiqamətində addımlar atmaq, radikal müxalifət dairələri ilə ünsiyyətə girib ölkədə qarışıqlıq yaradıb vətəndaş itaətsizliyini təmin etmək və bu kimi qanunazidd hərəkətlər etdikləri haqqında təsdiqlənmiş məlumatlar olduğundan onların fəaliyyəti ölkəmizdə yekunlaşmış oldu. Bir çox hallarda biz onun şahidi olurduq ki, müxtəlif beynəlxalq QHT-lər özləri daha böyük qüvvələrin əlində alət olur, həmin qüvvələrin maliyyə

dəstəyi ilə olduqları ölkələrdə iqtisadi və siyasi proseslərə təsir göstərirlər. Nəticə etibarilə ölkədə qarışıqlıq salmağa çalışır və bir çox hallarda inqilabi prosesləri istiqamətləndirirlər. Məsələn, həm Gürcüstanda, həm Ukraynada, həm Qırğızıstanda, həm də Ermənistanda baş vermiş inqilablarda "Soros" Fondunun adı çəkilib. Həmin ölkələrdə hakimiyyətə gəlmiş insanlara hətta "Soros"un uşaqları" da deyirlər. Bu məntiqlə yanaşdıqda biz onun şahidi olurduq ki, belə təşkilatlar əslində fəaliyyət göstərdikləri ölkələrin daxili işlərinə qarışmaq məqsədi

güdüblər. Bütün bu reallıqlar son nəticədə həmin o təşkilatların Azərbaycanda fəaliyyətinə xitam verilməsinə şərtləndirib. Xüsusilə bugünkü dünyamızda biz nə qədər siyasi eybəcərliklərin baş verdiyinin şahidiyik, nə qədər qərəzli yanaşmaların şahidiyik".

E.Nəsirovun sözlərinə görə, bu reallıqlarda təbii ki, hər bir dövlət daha diqqətli olmalı və daha ehtiyatlı davranış tərzini nümayiş etdirməlidir. Azərbaycan dövləti də bütün bu reallıqları nəzərə alır və öz addımlarını atarkən bu məsələləri hesablayır: "Azərbaycan dövləti qeyd olunan reallıqlar fonunda təbii ki, çox diqqətli və ehtiyatlıdır. Təəssüf ki, vaxtilə Azərbaycanda fəaliyyət göstərmiş məlum təşkilatlar öz mənfi imicləri ilə yaddaşlarda qalıblar. Onlar son nəticədə öz davranışları ilə Azərbaycan sabitlik, təhlükəsizlik mühiti yaranmasına deyil, sabitliyin pozulmasına rəvac verən davranışlar nümayiş etdiriblər. Bunun da nəticəsi bellidir. Ona görə də hesab edirəm ki, bugünkü reallıqlar fonunda vaxtilə Azərbaycandan getmiş Milli Demokratiya İnstitutu, Respublikaçılar İnstitutu kimi təşkilatların geri qayıtması imkanı kifayət qədər məhduddur. Bununla belə, "Heç vaxt "heç vaxt" demə" deyi-mi var. Mən də hesab edirəm ki, bu düzgün deyildir".

Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsavat"

"İki azərbaycanlı" dastanının boyları

Samir SARI

Millətlərin xarakter özəlliklərinə dair çoxlu lətifələr var. Biri də belədir: "Bir alman bir işçidir, iki alman - zavod, üç alman - qüdrətli dövlət; bir yəhudi bankiridir, iki yəhudi - diaspor təşkilatı, üç yəhudi - Dünya Bankı; bir fransız kefqomdur, iki fransız - yemək-içmək məclisidir, üç fransız - 18+ kütləvilidir".

Bu, improvizəyə açıq lətifədir, hər millət özünün və qonşusunun adını ona qoşa bilər. Məsələn, biz bu lətifəni qafqazlaşdırsaq, belə alınar: "Bir erməni fağır dülğərdir, iki erməni - inşaat briqadasıdır, üç erməni - separatçı hərəkat; bir gürcü ev oğrusudur, iki gürcü - ziyafət, üç gürcü - "qanuni oğrular birliyi"; bir azərbaycanlı əhlikef oğlandır, iki azərbaycanlı - iki eloğlu, üç azərbaycanlı... "Stop! Üç azərbaycanlı bir yerdə ola bilməz. O üçüncü azərbaycanlı öz xaloğlusunu (dayoğlu, biboğlu, eloğlu) ilə ayrı bir ittifaq qurub artıq.

Qəti zarafat eləmirəm. İllərdir, hətta bir qərindən çoxdur görə-görə gəlirəm. Bir tərəfi ABŞ, bir tərəfi İsveç, Hollandiya, Almaniya, bu tərəfi Rusiya, Ukrayna, Türkiyə, getdiyim, gördüyüm yerlərdə maraqlanmışam, harada azərbaycanlı yaşayır, orada mütləq qruplar və bitib-tükənməyən intriqaqlar, söz-söhbətlər var.

İri-iri imperiyalar dağılıb, xırda-xırda dövlətlər əmələ gəlib, özlərini dünyaya tanıdıblar, ABŞ-la düşmən olan ölkələr onun müttəfiqinə, Rusiya ilə qardaş olanlar qatı düşməne çevriliblər, amma bizim diaspor təşkilatlarındakı intriqa, giley-güzar başa çatmayıb. Dünyada baş verən heç bir hadisənin bu duruma təsiri yoxdur.

Bəzən kənar müdaxilələr olur, ağsaqqallar, qarasaqqallar yığışib konfliktə çözməyə, tərəfdarları barışdırmağa çalışırlar, Allah tərəfi, müəyyən uğurlar da əldə edirlər, küsülü, didişən tərəflər bir araya gəlir, yeddi saat bir-birinə sitəm etdikdən sonra ağsaqqalların sözünü qırmayıb barışırlar. Hətta badə-badəyə vurub tost deyənələr, lap axırda qucaqlaşib öpüşənlər olur. Kənardan baxan deyər, həə, bu məsələ də belə həll olundu. Amma bu barışığın ömrü ilk qığılcıma qədərdir. Hansısa mənasız bir müsahibədə işlədilmiş mənasız bir kəlmə, yaxud hardasa paylaşılmış bir mənasız fotosəkil o yüz minlətlə başa gəlmiş dostluq-qardaşlıq büsatının ortasına zibil qoysun, siz də baxın.

Bəs ağsaqqalların, vasitəçilərin sözü necə olsun? Heç nə. Onlar təzədən yığışmalıdırlar ki, iki azərbaycanlı yan-yanə gətirə bilsin. Ona da aylar, illər lazımdır.

Bax, elə bu sətirlər yazılanda kompüterimdə iki xəbər görürəm. Biri belədir: "Rusiyada iki məşhur azərbaycanlı arasında gərginlik". Digəri də bu cürdür: "Rusiyada azərbaycanlı həmyerlisini öldürüb".

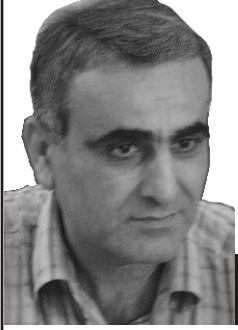
Hər iki olayın detallarına varmaq artıq iş olar. Onsuz da ha araşdırırsan, ixtilafın qaynağını axtarırsan, tapa bilmirsən, heç cür anlamırsan ki, dava nə üstündədir, kim niyə o yerə layiq deyil, özü olsa, nə olacaq və sair və ilaxır.

Göründüyü kimi, hadisənin ikisi də Rusiyada yaşanıb. Nədən? Çünki orada çoxuq. Çox olduğumuz yerlərdə də məcbur bir araya gəlməli olurduq və bu, prinsipçə, düzgün olmadıqdan dava-dalaş düşür.

O biri çox olduğumuz yerlərdə vəziyyət, oxumuş adamların sözü olmasın, proporsional olaraq belədir: harda çoxuqsa, daha çox münasibətimiz var, harda azıqsa, daha az. Harada yoxuqsa, təbii ki, orada nifaq yoxdur.

Amma məsələ, ola bilər ki, Seneqalda iki azərbaycanlı var və bir-birini tanıyırlar. Onlar istər-istəməz dost-mehriban olmağa məcburdurlar. Amma çətinli hansısa birinin yanına bir həmvətənimiz getsin... Aldı görək, tərəflər illərlə yığılan gileylərdən nə dedi, hansı dastanlar bağladı.

İndi elə çıxmasın ki, müəllif bu xüsusda çox pessimistdir, elə hesab edir ki, xasiyyətimizi tərgidə bilməyəcəyik, düzəlməyəcəyik. Xeyr. Məncə, gələcəkdə, dünya ilə çulğışdıqca, acı reallıqlarla üzleşdikcə, biz bu şəkərimizdən əl götürəcəyik. Konkret rəqəm istəyirsinizsə, deyər bilərəm. 350-400 ilə biz üç azərbaycanlı eyni təşkilatda dost-mehriban görə biləcəyik. 2369-cu ildə... Bir şey qal-mayıb.

Agent millətin özgənin olan ölkəsi

Zahid SƏFƏROĞLU
zsafaroglu@gmail.com

İrəvanda 1 mart 2008-ci il qanlı olayları ilə bağlı məhkəmə prosesi başlayıb. Ermənistanın sabiq prezidenti, hazırda həbsdə yatan Robert Köçeryanın adı işdə əsas fiqurant kimi keçir. Erməni qaynaqları yazıb ki, Qarabağdakı separatçı rejimin başçısı - "Moskvanın tulası" ayaması daşıyan Bako Saakyan və onun sələfi Arkadi Qukasyan Köçeryanın ev dustaqlığına buraxılması üçün məhkəməyə zəmanət məktubu göndəriliblər.

Diqqət edin, Ermənistanın özündə heç kim Köçeryana zəmin, daha dəqiqi, "yiyə" durmayıb. Onun zəminliyə buraxılması üçün məhz Qarabağ klanının odioz üzvləri hərəkətə keçib. Qarabağlı erməni quldur-başkəsinin, Xocalı canisinin qeydine qarabağlı erməni bandit qalması da, kim qal-sın ki?

Məntiqlidir. Bir az da gülməlidir. Ona görə ki, azad olmayan, Rusiyanın vassalı olan ölkədə - Ermənistanda nə fərqi ki, adam qapalı məhbəsdədir, yoxsa onun xaricində - açıq səma altındaki böyük məhbəsə?..

Köçeryan Dağlıq Qarabağın birinci qanunsuz prezidenti, Ermənistanın isə 2-ci prezidenti olub. 10 il Ermənistanı fırladıb. Bu müddətdə babat para, var-dövlət yığıb. Uşaqlarına yaxşı gün ağlayıb. Ancaq Köçeryan Qarabağın "prezident"i olanda da, Ermənistan sükani arxasında duranda da nə Dağlıq Qarabağ azad məkana, nə də Ermənistan azad ölkəyə çevrilə bilib. Eləcə də ondan sonrakıların dövründə.

Gerçek belədir ki, Ermənistan guya müstəqil olsa da, hazırda sovet dönməndekindən də güclü şəkildə mərkəzə - Moskvaya tabedir, ora bağlıdır. Ermənistan vətəndaşı indi Ermənistan SSR vətəndaşından da az özgürdür. Özü də ermənilərin ara-sıra Rusiya əleyhinə şivən qoparmasına baxmayın, bu qul taleyini onlar könüllü şəkildə seçiblər...

Qayıdaq Xocalı canisinin məhkəməsinə. Deyilə bilər ki, Köçeryan Putinin yaxın dostudur və necə olur, satellit Ermənistanın rəhbəri bu adamı aylardır həbsdə saxlamağa cürət edir? Tələsməyin. Nikol Paşinyan bunun bədelini ödəyəcək. Kreml əlverişli məqamı gözləyir. Yaxud Paşinyan Köçeryanı siyasi bazarlıq predmeti edib Putindən nəse dəyərli bir şey qoparmağa çalışacaq. Moskva üçün belə şeylər adidir. Rusiya tarix boyu öz maraqları naminə dost-müttəfiqlərini zaman-zaman satıb. Təki Ermənistan Kremlin orbitində qalmağa davam eləsin, uzağa getməsin.

Paşinyan da "uzağa getməyə" hazırlaşmır. Ola bilsin ürəyindən keçir, ancaq buna risk etməyə qorxur. Çünki Rusiya özünün hərbiyyəsi ilə Ermənistanın içindədir. Ötə yandan, inqilabçı baş nazir fərqi odur ki, Ermənistanın Rusiyadan uzaqlaşması, Qarabağdan da uzaqlaşması demək olacaq. Yəni Ermənistanın gerçek azadlığı və müstəqilliyi Dağlıq Qarabağın da azadlığına - öz halal sahibinə, Azərbaycana qayıdışına gətirəcək...

Məsələ də bundadır ki, bir ölkə azad deyilsə, onun rəhbəri, xalqı, dini, dini lideri də azad deyil. Bu, necə azad, müstəqil ölkədir ki, onun Türkiyə və İranla sərhədlərini başqa dövlətin - Rusiyanın hərbiçiləri qoruyur, İrəvandakı mərkəzi hava limanına belə, rusiyalı sərhəddilər nəzarət edirlər? Postsovet ölkələri arasında ikinci belə nümunə yoxdur.

Bəs nədən ermənilər belə təhqiramiz yol seçiblər, alçalıcı tale ilə barışblar?

Səbəb, ən əvvəl türk, azərbaycanlı faktoru, uydurma türk xofudur. Bir də iki əsrdir ermənilərin başqa dövlətin əlində maşa rolunu oynamaq istəməsidir. Bir politoloqun dəqiq ifadə etdiyi kimi, ermənilər əslində agent millətdir. Agent millətin dövlət nəyine gərəkdir?

Bundan o yanısı önəm kəsb eləməz, lap Paşinyan Şuşada yallı getsin. Adama deyirlər: hansı gününə oynayırsan, bədbəxt. Axı Şuşa bu dəqiqə bizim olmasa da, heç sizin də deyil. Yoxsa konflikt bunca uzanmazdı ki.

"Qalib" tərəfin miskin durumu da ortada. "Məğlub" Azərbaycan inkişafda, Ermənistan isə "tullantı" ölkə vəziyyətində. Çünki erməninin haqqında dəm vurduğu "qələbə" özününkü yox, rusundu. Bizim işimiz də Moskva ilədir. Erməni Qarabağ məsələsində söz sahibi deyilsə, Qarabağ necə ermənin ola bilər?

Sualların sualı da bizim üçün budur. Çünki sabah torpaqları güc yolu ilə azad eləməyə, onu öz halal sahibinə qaytarmağa başlasaq, qarşımızda agent ermənilərlə yanaşı, onların 200 illik ağasını - rusu görə bilirik. Odur ki, gizli xristian təəssübkeşliyini də nəzərə almaqla çox tədbirli davranmamız gərəkdir. Yanlış etmək lüksümüz qalmayıb...

"Biz seçkilərlə bağlı müxalif qüvvələrlə əməkdaşlığa hər zaman hazırıq". Bunu "Yeni Müsavat"a AĞ Partiya sədrinin müavini Əhəd Məmmədli dedi. Ə.Məmmədli Pənah Hüseynin sədri olduğu Azərbaycan Xalq Partiyası (AXP) Siyasi Şurasının "Xalq Seçki Bloku" elan etməsinə münasibət bildirərək qeyd etdi ki, onsuz da müxtəlif partiyalarla birgə əməkdaşlıq fəaliyyəti göstərirlər: "Seçkilərə gəlincə, hələ ki bu barədə danışıqlar başlamayıb. Lakin hər bir təklif üzərində müzakirəyə hazırıq. Müxalifətin vahid seçki bloku şəklinə, yoxsa ayrılıqda seçkidə iştirakından asılı olmayaraq, birgə əməkdaşlığa müsbət baxırıq".

müxalifətin əməkdaşlığına açıq-ğır. Bu gün əsas məsələ demokratik seçki mühitinin yaradılması, seçki islahatlarının həyata keçirilməsidir. Pənah bəy də elan edib ki, seçki mühiti dəyərləndirilərkən ona uyğun qərar veriləcək".

ADP sədrinin müavini Həsərət Rüstəmovun mövqeyi belə

oldu: "Pənah bəyə və onun seçki blokuna uğurlar arzu edirik. ADP seçkilərdə ümum-müxalifət koalisiyasına həmişə tərəfdar olub, bu istiqamətdə fəaliyyət göstərib. Hazırda da seçkilərlə əlaqədar fəaliyyətimizin əsas istiqaməti budur. Amma qanuna görə, seçki koalisiyaları seçki elan olunandan sonra yaradı-

Müxalifətdən Pənah Hüseynin seçki blokuna reaksiya

Əhəd Məmmədli: "Əməkdaşlığa hər zaman hazırıq"
Xəzər Teyyublu: "İlk növbədə özü bəyan etməlidir ki..."
Həsərət Rüstəmov: "Daha böyük ölçüdə əməkdaşlıq modeli ətrafında müzakirələr aparmaq zamanıdır"

KXCP İdarə Heyətinin üzvü Xəzər Teyyublu isə qeyd etdi ki, P.Hüseynin "Xalq Seçki Bloku" haqda mətbuatdan tanış olub: "Bu, sadəcə, elandır. Hər hansı fəaliyyət hələ ki yoxdur. Pənah bəy seçkiyə hazırlıq qərarını açıqlayıb. İlk növbədə özü mövqeyini bəyan etməlidir ki, seçkiyə tək, yoxsa müxalif qüvvələrlə birgə getmək tərəfdarıdır. Ona görə də bizim partiyada bununla bağlı müzakirə olmayıb. Parlament seçkilərinə çox qalıb, indidən fikir söyləmək tezdir. Lakin biz seçkilərlə bağlı

Pənah Hüseyn

"Yeyir dondurma, içir pivə, sonra danışır..."

Adnan Hacızadənin atası Emin Millidən danışdı: "Bakıdan gülməli görünür..."

Sərdar Cəlalov: "O vaxtdan tanıyırdım, qeyri-adi bir siyasi təfəkkürü də yox idi"

Sosial şəbəkələr "Meydan TV"-nin keçmiş rəhbəri Emin Millinin statuslarını müzakirə edir. Hətta onunla eyni mövqedə dayanan fəallar da Millini tənqid edirlər.

O, prezidentdən, siyasətçilərdən üzr istəyir, islahat olarsa hakimiyyətlə işləməyə hazır olduğunu qeyd edir. BBC-yə verdiyi son müsahibəsində isə bildirib ki, güc hakimiyyətin əlindədir, bunu danmaq olmaz.

E.Millini bildirib ki, hökumət bu günə kimi çoxlu sazişlər imzalayıb, amma oradakı öhdəliklər yerinə yetirilməyib: "Müxalifət indi gözləyir ki, Avropa İttifaqı ilə saziş bağlansa, hakimiyyət oradakı tələbləri yerinə yetirəcək.

Guya iqtidar Avropa Birliyindən qorxur, müsbət addımlara gedir. İnsanları belə təqdimatla aldatmaq olmaz. Sadəcə, neftin qiyməti və hasilat hökuməti idarəçiliyi dəyişməyə məcbur edir".

O hesab edir ki, tam islahatlar getməyib, amma müəyyən müsbət addımlar atılıb: "Azərbaycan realığında həm siyasi, həm iqtisadi azadlıqlar vermək mümkün deyil. Sadəcə, Sinqapur modeli, Çin modeli var. Bu dövlətlər xalqa siyasi azadlıqlar verməyiblər, amma iqtisadi azadlıqlar veriblər. Lakin bununla onlar inkişaf ediblər, geriyə getməyiblər. Azərbaycanda hakimiyyət nə etmək istəyirsə, onu xalqa açıq deməlidir".

"Emin Millinin son bəyanatları siyasi yox, romantik xarakter daşıyır. Görünür ki, yorulub, darxıb, belə danışımağa başlayıb ki, rəngarənglik olsun. Amma onun çıxışları Bakıdan gülməli görünür. Çünki buradakı vəziyyət heç də onun gördüyü qədər pozitiv deyil".

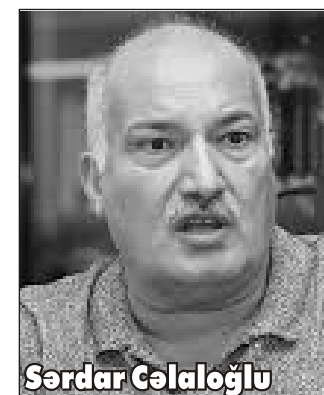

Adnan Hacızadə

Bu fikirləri "Yeni Müsavat"a siyasi ekspert Hikmət Hacızadə "Meydan TV"-nin keçmiş rəhbəri Emin Millinin son günlərdə iqtidara pozitiv mesajları, prezidentdən üzr istəməsi haqda danışarkən söylədi.

Yada salaq ki, H.Hacızadənin oğlu Adnan Hacızadə ilə Emin Milli birgə təşkilat yaradıblar, bərabər həbs olunublar.

Adnanın atası H.Hacızadə deyir ki, E.Millinin bu çıxışları heç də satqınlıq kimi qələmə verilə bilməz: "Sadəcə, onun Berlinlə vəziyyəti yaxşıdır, dondurmadan yeyir, pivədən içir, kofedən dadır, sonra romantik şeirlər kimi statuslar yazır. Gah deyir ki, hakimiyyətlə işləməyə hazırım, gah deyir ki, nifrət çoxdur, sevgi lazımdır, gah üzr istəyir. Azərbaycanda bir-birinə nifrət edən qruplar var. Bu da gəlib ki, üzr istəyəcəm... Çox adam deyir ki, iqtidar islahata gedərsə, onunla işləyərim. Mən ondan incimirəm. Yaxşı dolanışığı var deyir belə danışır. Amma buradakı insanların vəziyyətini nəzərə almır, yersiz danışır. Cavandır, nə baş verdiyini anlamır. Ona görə

Sərdar Cəlalov

hələ nikbin danışır. Biz nə gündə, o nə gündə..."

H.Hacızadə oğlunun ABŞ-da yaşadığını bildirdi: "Adnan elmi tədqiqat mərkəzlərindən birində işləyir. Buradakı vəziyyəti də izləyir, məndən soruşur. Deyir ki, ata, bu niyə belə oldu, filan məsələ nə üçün bu cür baş verdi. Yeni ürəyi buradadır. İndi Emin belə danışır, camaat da inciyir, hamını anlayıram".

Azərbaycan Demokrat Partiyasının (ADP) sədri Sərdar Cəlalov, ümumiyyətlə, xaricdəki bloqların fəaliyyətinə yüksək qiymət vermədiyini açıqladı.

Onun sözlərinə görə, E.Millinin son davranışları onu tanımayanlarda çaşqınlıq yarada bilər: "Emin burada tərçüməçi işləyirdi. O vaxtdan tanıyırdım, qeyri-adi bir siyasi təfəkkürü də yox idi. Sadəcə, kimlərsə təsadüfən siyasətə gəlir, sonra anlayır ki, yanlış fəaliyyət sahəsi seçib. Emin kimdir ki, hakimiyyətlə işləsin? Onun təcrübəsi, gücü o qədər yoxdur ki, ölkədə islahat olarsa işin irəli aparılmasına xidmət eləsin. Tutaq ki, islahatlar var, sən dəstək bəyanatı

la bilər. Amma seçkilər hələ elan edilməyib. Hazırda danışıqlar aparmaq və daha böyük ölçüdə əməkdaşlıq modeli ətrafında müzakirələr aparmaq zamanıdır. Biz də bununla bağlı çalışırıq".

Qeyd edək ki, "Xalq Seçki Bloku" 2019 və sonrakı yerli özlünüidare, qanunvericilik və prezident seçkilərinə hazırlığı nəzərdə tutur.

Lakin indiki mərhələdə ilk növbədə kütlələrin siyasi cəhətdən təşkilatlanması səviyyəsinin artırılması və fəallığının yüksəldilməsi məqsədilə yarıdır.

"Xalq Seçki Bloku" ideyası siyasi iqtidarın saxlandığı şəraitdə keçiriləcək seçkilərdə mütləq iştirakını nəzərdə tutmur. İş-tirak məsələsinə dair konkret qərar seçkiqabağı vəziyyət dəyərləndirilərkən qəbul ediləcək.

"Xalq Seçki Bloku" seçkidə iştirak məsələsini həll edərkən seçki islahatlarının aparılıb-aparılmamasını əsas götürəcək.

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

verməklə nə dəyişir ki? Dəstək ifadə edəndə işlər qabağa gedir? Onun çıxışları özünü aktuallaşdırmaq formasıdır. Onu tanıyıram, heç bir çəkisi olmayan adamdır".

REAL Partiyasının icraçı katibi Natiq Cəfəri son bir ildə bir neçə dəfə E.Millilə beynəlxalq tədbirlərdə görüşdüyünü yada saldı.

Onun sözlərinə görə, bu görüşlərdəki söhbətlərdə E.Millinin fikirlərində müəyyən transformasiyalar, yanaşmalarda yenilənmələr müşahidə edirmiş: "Emin mənim dostumdur, 15 ildir tanışdır. Onun siyasətçi olmamasını, siyasi ambisiyalarla yaşamamasını nəzərə alsaq, fikirlərini bu şəkildə söyləməsinə bir problem görmürəm. Əgər onun siyasi ambisiyaları olduğu halda baxışlarında bu cür dəyişikliklər olsaydı, ən azı dostluğu bir kenara qoyaraq özüm tənqid edərdim".

Emin media adamıdır, fikirlərini deməsində qəbahət görmürəm. Təbii ki, onun müəyyən arqumentləri ilə razılaşmıram, bəzi fikirləri ciddi mübahisələrə də doğura bilər. Açıq, onun islahat olarsa, hakimiyyətlə işləməyə hazır olduğunu deməsi mənə də qəranlıq qaldı. Çünki buna tam aydınlıq gətirmədi. Amma bütövlükdə Eminin fikirləri diskussiya ortamı yaradıb. Onun istədiyi kommersiya ilə jurnalistikani birləşdirməkdir. Bu da dünyada var. Media müstəqilliyi həm də maliyyə müstəqilliyindən asılıdır".

N.Cəfəri bildirdi ki, E.Millilə məmur olmaq üçün heç vaxt çalışmayıb: "10-12 il əvvəl geniş əlaqələri vardı, bildiyim qədər müəyyən təkliflər də olub, istəyədi həmin təkliflərə razılaşardı. Amma bunu etməyib".

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

"Brüsseldə ikigünlük hadisələr marafonu - "Şərq Tərəfdaşlığı" proqramının 10 illiyinə həsr olunmuş və dövlət başçılarının, xarici işlər nazirlərinin, vətəndaş cəmiyyətləri nümayəndələrinin və KİV-in iştirakı ilə keçirilən konfrans və görüşlər başa çatdı. İştirakçıların hamısı bir çox sahələrdə irəliləyişlər olduğunu deyiblər və biz bunu rəqəmlərdə də ifadə edə bilərik".

Bunu Avropa İttifaqının (AI) Azərbaycandakı səfiri Kestutis Yankauskas "Şərq Tərəfdaşlığı"nın 10 illik yubileyi münasibətilə Brüsseldə keçirilən tədbirlərin yekunlarını şərh edərkən bildirib. "Əməkdaşlığımız nə qədər dərinləşsə, bir o qədər çox yeni imkanlar və sahələr açılacaq və bu da gələcək işlərə daha yaxşı meyillənəməyə yardım edir", - səfir qeyd edib. (Report.az) Onun sözlərinə görə, "Şərq Tərəfdaşlığı" həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli əməkdaşlığa imkan yaradır: "Konfransın bağlanışında Avropa İttifaqının komissarı Yohannes Hannin qeyd etdiyi kimi, yaxın bir neçə il ərzində yəqin ki, daha çox "Şərq Tərəfdaşlığı" ölkələrinin öz aralarında, o cümlədən ticarət və rəqəmsal iqtisadiyyat sahələrində əlaqələrdən daha çox istifadə etmələrinə diqqət yetirəcəyik. İmkanlar çoxdur". **K.Yankauskas vurğulayıb ki, "Şərq Tərəfdaşlığı" proqramının 10 illiyi münasibətilə keçirilən yüksək səviyyəli konfrans uğurlu keçib və orada gələcək əməkdaşlıqla bağlı gənclər tərəfindən çoxlu təkliflər irəli sürüldü:** "Əlbəttə, təhsil bizim prioritetimiz olaraq qalacaq".

O diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasındakı münasibətlər həmçinin Prezident İlham Əliyevin Brüsseldə Avropa Şurasının sədri Donald Tusk ilə görüşündə də müzakirə olunub: "Yeni saziş, həmçinin aviasiya sazişi üzrə hələ qalmış işlər müzakirə edilib. İş davam etdirməliyik. Ümidvaram ki, bunu ən yaxın zamanda tamamlayacağıq, nə tempimizi, nə də istəyimizi azaltmayacağıq. Çünki onlar (sazişlər-red.) yeni imkanlar açacaq".

Qeyd edək ki, Brüsselə iki günlük səfəri çərçivəsində Prezident İlham Əliyev mayın 14-də Brüsseldə ölkəmizin Belçika Krallığındakı səfirliyinin yeni binasının açılışında iştirak edib. Brüsselin Tervuren prospektində yerləşən bina 2014-cü ildə Azərbaycan Respublikasının Belçika Krallığındakı səfirliyi tərəfindən alınıb, daxili əsaslı təmir edilib, fəsadı isə yenilənib. Bina Avropa təsisatlarına çox yaxın məsafədə, Parlamentin parkının yaxınlığında,

da, çoxsaylı diplomatik missiyaların yerləşdiyi prospektədir. Azərbaycan Prezidenti binanın rəmzi açılışını bildiren lenti kəsib.

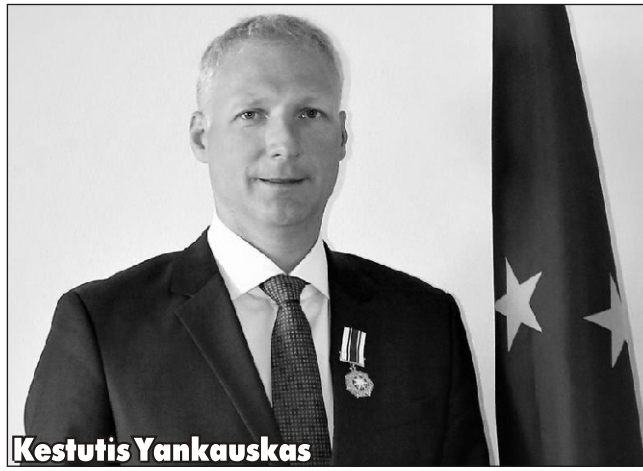
"Azərbaycan Avropa İttifaqına üzv ölkələrlə sıx əlaqələrə malikdir. Belə ki, Azərbaycanın Avropa İttifaqının üzvü olan doqquz ölkə ilə əlaqələri strateji tərəfdaşlıq xarakteri daşıyır". Bu fikir-

O xatırladı ki, ötən il Brüsseldə Azərbaycan və Avropa İttifaqı arasında paraflanmış "Tərəfdaşlıq prioritetləri" sənədində də Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri daxilində ərazi bütövlüyünə və suverenliyinə bir daha dəstək ifadə olunub. Azərbaycanın Avropanın enerji təhlükəsizliyinə töhfə verdiyini vur-

qəzəti Paşinyanla bağlı belə fotonun qəsdən çəkildiyini və yayımlandığını iddia edib. Qəzet AB-nin bununla Paşinyanın Brüsseldəki siyasi tədbirlərdə iştirak etməməsinə reaksiya verdiyini bildirib. AB-nin mesajının Paşinyana yox, birbaşa Ermənistan dövlətinə və onun xarici siyasətinə ünvanlandığı vurğulanıb.

Brüssel zirvəsi başa çatdı - nəticələr...

Avropa İttifaqının Bakıdakı səfiri: "Ümidvaram ki, bunu ən yaxın zamanda tamamlayacağıq, nə tempimizi, nə də istəyimizi azaltmayacağıq"

Kestutis Yankauskas

Elçin Mirzəbəyli: "Brüsseldə Azərbaycan və Avropa İttifaqı arasında paraflanmış "Tərəfdaşlıq prioritetləri" sənədində də Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri daxilində ərazi bütövlüyünə və suverenliyinə bir daha dəstək ifadə olunub"

ləri prezident İlham Əliyev Brüsseldə Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Donald Tuskun adından "Şərq Tərəfdaşlığı" ölkələrinin dövlət və hökumət başçılarının şərfətilə verilən şam yeməyində çıxışında deyib. Ölkə başçısı qeyd edib ki, Azərbaycan "Şərq Tərəfdaşlığı" proqramında iştirak edən fəal ölkələrdən biridir. Azərbaycan Prezidenti «Şərq Tərəfdaşlığı» proqramının iştirakçısı olan Ermənistan və Azərbaycan arasında münasibətlərin öz həllini tapmamasını təəssüflə qeyd edib. Dövlət başçısı torpaqlarımızın 20 faizinin Ermənistan tərəfindən işğal olunduğunu, bir milyondan çox soydaşımızın qaçqın və məcburi köçkünə çevrildiyini vurğulayaraq bildirib ki, 25 ildən çoxdur bu münaqişə davam edir. Prezident qeyd edib ki, bu münaqişə yalnız beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə uyğun şəkildə, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri əsasında, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, suverenliyi və sərhədlərinin toxunulmazlığı çərçivəsində həll olunmalıdır.

ğulayan dövlətimizin başçısı bildirdi ki, ölkəmizin təşəbbüsü və iştirakı ilə reallaşdırılan enerji layihələrində hasilatçı, tranzit və istehlakçı ölkələrin maraqları onların əməkdaşlığı çərçivəsində birgə şəkildə qorunur. Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın Şərq-Qərb nəqliyyat dəhlizinin reallaşdırılmasında mühüm rol oynadığını qeyd edərək ölkəmizin Avropa İttifaqı ilə nəqliyyat sahəsində də uğurlu əməkdaşlıq etdiyini bildirib.

"Şərq Tərəfdaşlığı"nın 10 illiyinə həsr edilən sammitdə iştirak edən liderlərin fotosu güllüş doğurub. Axar.az xəbər verir ki, güllüşə səbəb Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın fotodakı yeri olub. Belə ki, "Şərq Tərəfdaşlığı" və AB liderlərinin birgə çəkdiyi xatirə fotosunda Ukrayna prezidenti Pyotr Poroşenkonun arxasında dayanan Paşinyan görünməyib. Foto Avropa Birliyinə aid rəsmi saytlardan birində yerləşdirildikdən dərhal sonra Ermənistan tərəfinin kəskin etirazına səbəb olub. Etirazlardan sonra foto saytdan silinib. Ermənistanın "Past"

Brüssel bəyannaməsinin ərazi bütövlüyü prinsipinin əksini tapmaması bəzi narahatlıqlar doğurub. Rəsmi Bakı Azərbaycanın veto qoyduğu sənədlə bağlı artıq açıqlama yaysa da, ajotaj sənədir.

"Brüsseldə "Şərq Tərəfdaşlığı" proqramının 10 illiyi ilə bağlı keçirilən yubiley toplantısının bəyannaməsində ərazi bütövlüyü və digər bu kimi amillərin xüsusi vurğulanmaması son nəticədə sənədin statusunu aşağı saldı və bəyannamə sadəcə Avropa İttifaqının xarici siyasət və təhlükəsizlik məsələləri üzrə ali nümayəndəsi Federika Mogerini tərəfindən imzalandı. Bu isə o deməkdir ki, bəyannamə zirvə görüşü iştirakçıların deyil, Mogerinin mövqeyini ifadə edir".

Politoloq Elçin Mirzəbəyli bu fikirləri "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi. Ərazi bütövlüyü ilə bağlı fikirlərə gəldikdə, ekspert qeyd etdi ki, Federiko Mogerinin imzaladığı sənədin özündə də Avropa İttifaqının müvafiq qurumları, həmçinin "Şərq Tərəfdaşlığı" proqramı çərçivəsində qəbul edilən sənədlərə istinad edilir: "Bu da öz növbəsində dolayısı ilə ərazi bütövlüyü amilinin dəstəklənməsi anlamına gəlir. Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında imzalanması nəzərdə tutulan sazişə gəldikdə isə bu sənəddə ərazi bütövlüyü ilə bağlı məsələnin konkret ifadə olunmuş bir formada yer alacağı şübhə doğurmamalıdır. Çünki ötən il, Brüsseldə Azərbaycan və Avropa İttifaqı arasında paraflanmış "Tərəfdaşlıq prioritetləri" sənədində də Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri daxilində ərazi bütövlüyünə və suverenliyinə bir daha dəstək ifadə olunub. "Tərəfdaşlıq prioritetləri" sənədi isə sazişin baza hissəsini təşkil edəcək".

□ E.PAŞASOY,
"Yeni Müsavat"

Azərbaycanlı alimdən erməni nazirə tərs silləyə bənzər sual
Qubad İbadoğlu: "O, sualın cavabına çıxışından çox vaxt ayırsa da, əsaslandırılmış mövqə ortaya qoya bilmədi"

Mayın 13-14-də Brüsseldə Avropa Birliyinin "Şərq Tərəfdaşlığı" Proqramının 10 illiyi münasibətilə tədbirlər keçirilib. Tədbirlərdə iştirak edən iqtisadçı-alim, ADR Hərəkətinin rəhbəri Qubad İbadoğlu iştirakçısı olduğu maraqlı panel barədə məlumat verib.

Onun "Yeni Müsavat"a dediyinə görə, "Şərq Tərəfdaşlığı"nın 10 illik yubileyi ilə bağlı tədbirlərdə ermənilər özlərini "favorit" kimi aparıb, ölkədə baş verən demokratik dəyişikliklərdən, islahatlardan ağız dolusu danışıblar: "Onlar Ermənistanın yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoymasından bəhs edir və vətəndaş cəmiyyətinin qurulması və bu sahədəki əməkdaşlıqları ilə öyünürdülər. Çex Respublikasının Belçika kadakı səfirliyinin təşəbbüsü ilə təşkil olunmuş paneldə ölkəsini mələk qismində təqdim edən, son dövrdəki uğurlarından bəhs edən Ermənistanın xarici işlər naziri Zöhrab Mnatşakanyanın 10 dəqiqəlik çıxışına şərhim və ona verdiyim sual zalda olan çoxsaylı auditoriyanın fikirlərinin bir anda dəyişməsinə səbəb oldu.

Ermənistanın xarici işlər naziri çıxışında ermənilərin 3 min illik tarixindən başlayaraq bu günə qədər keçdiyi yola nəzər salıb ölkəsini geniş auditoriyada təqdim etmək üçün mümkün fürsətdən yararlanırdı. Bununla yanaşı, o, insan haqları, demokratiya və yaxşı idarəetmə, əsasən də korrupsiyaya qarşı mübarizə barədə fikirlərini bölüşdü".

Q.İbadoğlu erməni nazirin çıxışı ilə bağlı şərh və sual verib: "Şərhim Ermənistanda demokratiyanın dayanıqlığı üçün şərtlərin mövcud olmamasından ibarət idi. Şərhdə Ermənistanda korrupsiya, oligarx inhisarçılığı, iqtisadi azadlıqların olmaması şəraitində orta təbəqənin olmaması, Ermənistanın qeyri-konstruktiv mövqeyi ilə regionda sülh və inkişafa təhlükə yaratmasından, eləcə də bölgənin regional və beynəlxalq inteqrasiya imkanlarından bəhrələnmək üçün yaratdığı əngəllərdən danışdım. Bununla əsaslandırdım ki, Ermənistanda demokratiyanın dayanıqlı olması şübhəlidir".

İqtisadçı-alim erməni nazirə sual ünvanlayıb ki, Ermənistan nə zaman işğal etdiyi torpaqlardan çıxacaq: "Mən doğduğum, boya-başa çatdığım, uşaqlığımin, yeniyetmə dövrümün yaddaşında həkk olunan Füzuliyə getmək, atamın və qohumlarının qəbirlərini ziyarət etmək istəyirəm. Ermənistan işğal etdiyi Azərbaycan torpaqlarından qoşunlarını nə zaman geri çəkəcək" sualına cavab vermək istəyən xarici işlər naziri aciz görkəmə düşdü, cavabını əsaslandırmaq üçün 15 dəqiqədən çox danışdı, lakin istəyinə nail ola bilmədi, bir sözlə, nə qədər çalışdısa yenə də Ermənistanın əynindən işğalçı libasını çıxara bilmədi.

O, özünü səmimi göstərib, problemin həllində marağının olması, bu problemin mərkəzində insanın durması kimi fikirlərə istinad edərək, Ermənistanı məsuliyyətdən kənara çəkmək üçün arqumentlər axtarıb və bununla əlaqədar olaraq situasiyanı yaxşı anladığını, insanlar arasında ünsiyyətin yaranmasının vacibliyini qeyd etməklə ölkəsinin sülh tərəfdarı olduğunu göstərmək istəyirdi. Cəbhədə əsgər ölümlərindən, aprel döyüşlərindəki itkilərdən danışdı. Cəmiyyəti sülhə hazırlamaq üçün hər iki ölkədə görülməli çox işlərin olduğunu bildirdi. Amma yenə də başa düşürdü ki, auditoriya onun səmimiyyətinə inanmır. Çünki fakt qarşısında idi. Söhbət yalnız insan amilindən deyil, Ermənistanın işğalının yaratdığı fəsadlardan gedir".

Q.İbadoğlunun sözlərinə görə, təəssüf ki, belə tədbirlərdə Azərbaycan rəsmiləri iştirak etmir: "Azərbaycanın xarici işlər naziri də orada olmalı idi. Belə olanda ermənilər yaranmış vəziyyətdən fürsət kimi istifadə edirlər. Amma onlar gözlemirdilər ki, auditoriyadan belə suallarla qarşılaşa bilərlər".

□ DÜNYA,
"Yeni Müsavat"

Elmar Hüseynovun qatilləri

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

"Haraya hay verməyib
Dünya keçir kar kimi.
Bir kor deyir divara
Bizim dualar kimi..."

(Vaqif Səmədoğlu)

Müsəlman aləmində nəse baş verir, doğrusu, biz isti-isti buna qiymət verməkdə çətinlik çəkirik. Ancaq hər halda, baş verir. Deməli, hərəkət vardır. Hərəkət varsa, bərəkət də vardır. Misal üçün, 200 milyondan çox din qardaşımızın yaşadığı İndoneziya məmləkətində bu yaxınlarda nəse seçki olubdur, seçki zamanı Mərkəzi Seçki Komissiyasının düz 500 nəfər əməkdaşı infarkt, paralic, insult, əsəb sarsıntısı və sairə bu tipli həyəcan üzündən ölübdür. Elə məntəqənin içində! Allah-allah! Özün saxla. Məzahir müəllimin idarəsində bu xəbəri oxuyun varsa, ümid edək, qulağımı dartıb çiyini üstündən arxaya 3 dəfə tüpürəcəkdir. Bundan da qabaq İndoneziyanın qonşuluğundakı Hindistan cümhuriyyətində, hansında ki, dəxi 140 milyona yaxın müsəlman qardaşımız ibadət etməkdədir, bir nəfər seçkidə səs verərkən çaşib rəqibin qabağına quş qoyduğu üçün barmağını kəsmişdi. Hesablasan dünyadakı milyard yarım müsəlmanın yalan olmasın dördü biri elə bu iki ölkədə yaşayır. Yəni o din əleyhinə ateist mürtədləri nəse qırıldadanda cavabında qardaşlarımız deyirlər ha, "milyard yarım adamın heysiyyətinə toxunursunuz", bax onların hər dörd nəfərindən biri İndoneziya və Hindistanın payına düşür. (Əslində ad etibarilə "İndoneziya" da elə "Hindistan" deməkdir. Yəni bunlar iki millət bir dövlətdir). Deməli, müsəlman cümhuriyyətlərindəki bu seçki təbəddülatları nəse keçici xarakterə malikdir. Düzdür, bizdə bu il bələdiyyə seçkiləri gözlənilir, bələdiyyənin nə olduğunu isə heç JEK-in süpürgəçisi Fatmanisə xala da bilmir, ancaq nə dəxli? Əsas odur hazırlıq olsun. Odur, Pənah bəy indidən seçkiyə hazırlaşır, deyir, 1993-cü ildəkinin hayfını alacağam, bu dəfə cinayətimiz qələbəmiz olacaqdır! Bəlkə də istəyir bu dəfə cəbhə xətti Sabirabaddan keçsin. Nə biləsən... Hətta yenə Veberdən sitat çəkir! O Veber ki, 1992-ci ildə Pənah bəy baş nazir qoyulanda hansısa cüvəllağılar araşdırıb ortaya çıxarmışdılar, sən demə, hələ AMEA-nın elmi işçisi olarkən Pənah Hüseyn Axundov adına kitabxanadan Veberin kitabını oğurlayıbmış. Bəlkə də götürüb qaytarmamışdı - amma hadisənin forması indi elə əhəmiyyət daşıyır. Necə ki, 15 nəfər bir yerdə yığılanda onun adını "Xalq Hərəkəti", "Milli Şura", canım sənə desin, Qalaktikalararası Şahmat Turniri qoymaq olar.

Qayıdaq müsəlman aləminə, bizim ciddi işlərimiz var. Misal üçün, elə bu yaxınlarda Mətbuat Şurasının sədri Əflatun müəllim Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinə göz yaş, kəder, qüssə, ələm dolu bir məktubla müraciət elədi. Deyir, 2005-ci ildə jurnalist, "Monitor" jurnalının baş redaktoru Elmar Hüseynovu alçaq qatillər öldürmüşdür, lakin bu günə qədər cinayətkarlar tapılmamışdır, xahiş edirik buna bir əncam çəkəsiniz, sizin də sağ və salamat olmağınızı o bir Allahdan arzu edirik, yaz görürsünüz sizdə havalar necədir. Məncə, burada nəse balaca siyasi səhv vardır, çünki Elmar Hüseynovun qatilləri çoxdan tapılıbdır. İki-üç nəfər Gürcüstan vətəndaşları idilər, birinin familiyası Xubanov olmalıydı, hökumətimiz 14 ildir onları hərleyir, lakin tuta bilmir. Nə etmək olar, çarəsiz işdir. Bəlkə də gürcü hökuməti o qatilləri qəsdən gizlədir ki, Keşikçidağ monastırı ətrafında torpaqları bizə qaytarmasınlar. Belə mübahisəli sərhəd problemləri təəssüf ki, hələ də aramızda qalmaqdadır. Bir məsələ də var ki, Əflatun müəllimin "Arsenal"- "Zirə" UEFA liqa finalı öncəsində bu kimi problemləri dilə-dişə salması bəlkə lazım deyildi, xaricdən maliyyələşən ermənistanspərs-tişkarçı qüvvələrin dəyirmanına su axıtmağın bir növüdür. Gözlə, 90 dəqiqə bitsin, ondan sonra hara istəyirsən məktub yaz da bə. Kərbəlayının kinosunda deyilən kimi: "Belə anlarda soyuqqanlı olmaq lazımdır". Dəlinin yadına nöşün daş salırsan?

Hələlik bu qədər.

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan dünən Çinə iki günlük işgüzar səfərə gedib. Gözləndiyi kimi, erməni lider Pekindən böyük maliyyə dəstəyi, iqtisadiyyatı üçün sərmayə qopara bilməyib. Səfər real nəticə baxımından tam fiasko sayıla bilər.

Bu da təbiidir. Çünki Çin bölgədə işğalçılıq siyasəti aparan və o səbəbdən blokada və böyük layihələrdən kənarda saxlanılan perspektivsiz bir ölkəyə, üstəlik, Rusiyanın forpostu olan ölkəyə çətin ki, iri sərmayə yatırı. Odur ki, Paşinyanın çarəsi qalib Çindən boş-boş bəyanatlar verməyə, boşboğazlıq etməyə.

"Ermənistan ayrı-ayrı xətlərə, süni maneələrə və qapalı sərhədlərə qarşı çıxır". Bunu dünən Paşinyan Pekində Asiya Sivilizasiyalarının Dialoqu konfransında çıxışı zamanı deyib. "XXI əsrdə bu anlayışlar absurddur, lakin bizim qonşularımız (oxu: Azərbaycan və Türkiyə - "YM") ayrı-ayrı xətlər, maneələr və qapalı sərhədlər saxlamağa davam edirlər. Bununla da təhlükəsizliyimiz üçün problemlər yaradırlar", - deyərək, ənənəvi erməni həyasızlığı ilə bəyan edib.

Niyə erməni həyasızlığı? Ona görə ki, qonşusunun 20% ərazisini işğal edən, digər qonşularına da açıq torpaq iddiası irəli sürən bir ölkənin elə həmin qonşulardan təhlükəsizlik qaranı istəməsi dünyanın ən böyük absurdu və riyakarlığıdır. Belə riyakarlığa qarşı qardaş Türkiyə də öz mövqeyini dəfələrlə, son dəfə Nikol Paşinyana aydın şəkildə bəyan edib: sərhədlərin açılması üçün İrəvan Azərbaycan torpaqlarının işğalına və saxta soyqırım iddiasına son qoymalıdır!

Bu, əslində şərt deyil, beynəlxalq hüququn, BMT Nizamnaməsinin istənilən işğalçı ölkəyə qarşı elementar tələbidir. Yeni Ermənistan adında psevdodövlət hamı tərəfindən qəbul olunmuş oyun qaydaları və birgəyaşayış prinsiplərini, bu prinsiplərin əks olduğu beynəlxalq hüququ qəbul edir, ya yox? Üçüncü yol yoxdur. Ermənistan onu nə qədər axtarsa da tapmayacaq, beynəlxalq hüququn üstündən hoppana bilməyəcək.

Məsələ də ondadır ki, Ermənistanın köhnə və indiki rəhbərləri heç cür qəbul etmək istəmirlər ki, bu cirdən ölkənin illərdir blokada rejimində və "izqoy" durumunda qalmasının, bütün böyük regional layihələrdən təcrid edilməsinin və ciddi xarici sərmayələrdən məhrum olmasının tək səbəbi Ermənistanın davam edən işğalçılıq siyasətidir, beynəlxalq hüquq normalarına, BMT

Paşinyanın Bakı və Ankaraya Pekindən gülünc ittihamı - İrəvanın özünü aldanışı

Erməni baş nazir Şərqdən, onun xarici işlər naziri isə Qərbdən - Avropadan dünyaya yalanlar üyütməkdə davam edir; **ermənilərin qorxdığı ən ağır sual: 30 ildəki məhrumiyət və itkilər işğala dəyərdimi?..**

TŞ-nin Qarabağa dair qətnəmələrinə kobud sayğısızlığıdır.

Bu məqamı bir daha Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov Brüsseldə erməni jurnalistləri ilə ayaqüstü söhbətdə qarşı tərəfə çatdırıb. Haqlı olaraq onlara sual edib ki, Ermənistan Qarabağı işğal etməklə nə qazanıb?

"**Əgər Ermənistan Rusiyanın oyununa gəlib işğalçı siyasətə başlamasaydı, bu gün neft-qaz kəmərləri Ermənistandan keçəcəkdə, onlar daha varlı, Rusiyanın altında olmayan dövlət olacaqdılar. Ermənilər işğalçılıq etməsəydilər, indi bütün Cənubi Qafqaz AB və NATO üzvü idi". Bu sözləri Axar.az-a iqtisadçı Natiq Cəfəri deyib.**

"Ermənilər müvəqqəti olaraq Qarabağı və ətrafını işğal etdilər, əvəzində Bakıda, Sumqayıtda, Gəncədə yaşamaq hüququnu itirdilər. Əgər münaqişə olmasaydı, bu gün erməni əsilli Azərbaycan vətəndaşları BP-də, bank sektorunda, biznesdə ciddi vəzifələr tutub pul qazanırdılar. Bunları nəzərə alsaq, Elmar müəllim düz deyib. Bənzər sualı mən də 10 il əvvəl Parisdə Ermənistan rəsmilərinə vermişdim və öz axmaq işğalçı siyasətlərinə görə nələri itirdikləri-

ni izah etmişdim", - deyərək əlavə edib.

Bu xüsusda digər bir azərbaycanlı iqtisadçının rəyi də maraqlıdır və düşmənlər üçün ibrətamiz sayıla bilər. Söhbət hazırda ABŞ-da pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olan iqtisadçı alim Qubad İbadoğlunun "Şərq Tərəfdaşlığı" proqramının 10 illiyi münasibətilə Brüsseldə təşkil olunan görüşdə Ermənistanın xarici işlər naziri Z.Mnatsakanyana verdiyi cavabdan gedir. Müsavat.com xəbər verir ki, Q.İbadoğlu bu haqda özünün facebook profilində yazıb.

"Dünən (sırağün-red.) Avropa Birliyinin "Şərq Tərəfdaşlığı" proqramının 10 illiyi münasibətilə Çex Respublikasının Belçikadakı səfirliyinin təşəbbüsü ilə təşkil olunmuş paneldə ölkəsinə mələk qismində təqdim edən, son dövrdəki uğurlarından bəhs edən Ermənistanın xarici işlər naziri Zöhrab Mnatsakanyanın 10 dəqiqəlik çıxışına şərhim və ona verdiyim sual zaladakı olan çoxsaylı auditoriyanın fikirlərinin bir anda dəyişməsinə səbəb oldu. Şərhimdə Ermənistanda demokratiyanın dayanıqlı olmayacağını əsaslandırdım və bunu arqu-

mentləşdirmək üçün orta təbəqənin olmadığını, azad iqtisadiyyatın qurulmadığını, regionda sülhün və əmin-amanlığın bərpa edilmədiyini göstərdim və nazirə sual ünvanladım ki, Ermənistan nə zaman işğal etdiyi torpaqlardan çıxacaq?

"Mən doğulduğum, boya başa çatdığım, uşaqlığımı, yeniyetmə dövrümün yaddaşında həkk olunan Füzuliyə getmək, atamın və qohumlarının qəbirlərini ziyarət etmək istəyirəm. Ermənistan işğal etdiyi Azərbaycan torpaqlarından qonşularını nə zaman geri çəkəcək" sualına cavab vermək istəyən xarici işlər naziri aciz görkəmə düşdü, cavabını əsaslandırmaq üçün 15 dəqiqədən çox danışdı, lakin istəyinə nail ola bilmədi, bir sözle, nə qədər çalışdısa, yenə də Ermənistanın əynindən işğalçı "libasını" çıxara bilmədi", - deyərək Q.İbadoğlu qeyd edib.

Odur ki, Paşinyan Şərqdən, onun xarici işlər naziri Mnatsakanyan isə Qərbdən dünyanın başını yalanlarla qatmaqdan, öncə öz gözlərindəki tiri götürsələr, işğala son qoysalar, yaxşı olar. Ən birinci də elə ermənilərin özləri üçün...

□ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

Mayın 14-də Soçidə Rusiya prezidenti Vladimir Putin və ABŞ-ın dövlət katibi Maykl Pompeo görüşü keçirilib. “Boçarov Ruçey” iqtisadi təşkilatının təşkilatı olan görüş saat yarım sürüb. Görüşdə Rusiya Federasiyası Xarici Kəşfiyyat Xidmətinin direktoru Sergey Narişkin, xarici işlər naziri Sergey Lavrov və Rusiya prezidentinin köməkçisi Yuri Uşakov iştirak edib.

qə, iqtisadi sahədə mümkün qarşılıqlı digər sahələr var. Rusiya prezidenti Vladimir Putin və ABŞ-ın dövlət katibi Maykl Pompeo Soçidə keçirilən görüş zamanı İranın nüvə sazişi ətrafında yaranan vəziyyəti müzakirə ediblər. Bunu isə Rusiya prezidentinin köməkçisi Yuri Uşakov deyib. “Biz Amerika administrasiyasının hərəkətlərinə qarşı kritik yanaşmamızı ortaya qoyduq”, - deyə Uşakov

Amma ölkə Amerikanın müəyyən tələblərini ödəmək məcburiyyəti qarşısında qalacaq. Mayın 13-də İranın ali dini lideri Əli Xaminei çıxış elədi və bildirdi ki, Amerikanın fikri müharibə etmək deyil, bizi ciddi güzəştlərə vadar etməkdən ibarətdir. Deməli, ABŞ-la İran arasında müharibə təhlükəsini aradan qaldırmaq, İranı isə nüvə sazişində daha ciddi güzəştlərə vadar etməkdən

gündəmdə idi. Bu günlər ərzində Vaşinqton Rusiyanın vasitəçilik cəhdlərini rədd edirdi. Amma gördə ki, İran tərəfindən nə prezident, nə ali dini lider ABŞ-la danışıqlara getmək istəmir, Rusiyanın vasitəçiliyini istəyir, məcbur qalıb buna razılaşırdılar”.

Politoloqun fikrincə, bundan sonra Rusiyanın vasitəçiliyi ilə ABŞ-İran danışıqlarının başlayacağına

Niyə bir gözümüz güləndə, digəri ağlamalıdır?..

Hüseyinbəla SƏLİMOV

Avropa Birliyi ilə Azərbaycan arasında əhatəli sazişin ən yaxşı halda payızda imzalanacağı deyilsə də biz də “Şərqlə Tərəfdaşlığı” proqramı ilə bağlı Brüsseldə keçirilən toplantıya diqqət kəsilmişdik.

Bəli, 25 il bundan əvvəl “Sülh naminə tərəfdaşlıq proqramı”, 10 il bundan irəlissə “Şərqlə Tərəfdaşlığı Təşəbbüsü” - bunlar bəzi keçmiş sovet ölkələrinin Qoca Dünyaya çoxpilləli və çox uzun çəkin inteqrasiya prosesinin iki ən mühüm mərhələləridir.

Proses hələ də davam edir və dəqiq məlum deyil ki, o, nə qədər çəkəcəkdir; qalan əski sovet ölkələri nə vaxt Avropanın həqiqətən də ayrılmaz və təbii bir hissəsi olacaqlar və ümumiyyətlə, bu, nə vaxtsa baş verəcəkmi?..

Bilmirik. Maraqlısı budur ki, bu mürəkkəb prosesin məzmunu və xüsusən də tempi heç də yalnız Avropa institutlarından və siyasətçilərindən asılı olmayıb və bir çox hallarda əski sovet ölkələrinin bir hissəsinin özlərinin də istəyi belə olubdur; kimini Kremlin mümkün təzyiqləri çəkendirib, kimini də Avropanın yaxınlaşması ilə yaxınlaşacağı güman edilən “ikinci demokratiya dalğası” qorxudubdur...

Amma “Zaman hər şeyi, ən bulanıq suları belə duruldur” deyiblər. Həqiqətən də bir müddət keçəndən sonra avro-inteqrasiya prosesində də üstün tendensiya sezilməyə başladı. Bəzi sovet ölkələri “ölmək ölməkdir, xırdalamaq nə deməkdir?” deyib Avropa ilə Rusiya arasında birmənalı seçim etmək qərarına gəldilər.

Ona görə də ən azı coğrafi baxımdan heç vaxt Avropa olmayacaq (halbuki AB-nin proqramlarını hətta Uzaq Şərqlə qəddər davam etdirməyi təklif edənlər var) Mərkəzi Asiya ölkələrini nəzərə almasaq, bu ümumi tendensiyadan kənar qalan iki ölkə var: Azərbaycan və Belarus...

Gəl, bu ikiliyin özündə də müəyyən fərqlər nəzərə çarpır: Belarus prezidenti tədbirə qatılmamışdı, amma Azərbaycan sammitdə ən yüksək səviyyədə, prezident və xarici işlər naziri ilə təmsil olunmuşdu.

Amma yubiley sammiti heç də ürəkəşən sonluqla bitmədi. Hələ buna qədər bir sıra erməni mənbələri israr edirdi ki, guya AB ilə Bakı arasında çox ciddi anlaşılmalıq var və bu səbəbdən də AB ilə sazişin imzalanması yubanır; guya ki, AB sazişə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü haqqında maddənin salınmasına razılıq vermir...

Doğrusu, əvvəl bunu ciddi qəbul etmədik, çünki indiyədək AB funksionerləri bu xüsusda hər hansı açıqlama verməyiblər, əksinə, hər vaxt prosesin mövcud Minsk Qrupu çərçivəsində və beynəlxalq hüquqa uyğun çözülməsinə dəstək ifadə ediblər. Cəmi bir-iki ay bundan öncə Brüssel də N.Paşinyanın danışıqlar formatının genişləndirilməsinə bağlı sərəmsəmləmələrinə “yox” demişdi.

Amma sonuncu gün belə məlum oldu ki, sammitin yekun bəyannaməsinə iştirakçı dövlətlərin ərazi bütövlüyünə dəstək ifadə edən maddə salınmayıb və Azərbaycan da özünün veto hüququndan istifadə etməli olubdur və nəticədə də sənədi yalnız F.Mogerini imzalamalı olub...

Onda belə çıxır ki, erməni mənbələri qismən haqlı imiş. Fəqət, onlar bilməlidirlər ki, ərazi bütövlüyünə dəstək olmayacağı təqdirdə AB ilə heç bir saziş imzalanmayacaq və bu, Azərbaycan üçün fəlakət olmayacaq, çünki digər iştirakçılardan fərqli olaraq Bakının Brüsseldən hansısa bir maliyyə umacaqları yoxdur və Azərbaycan bu prosesə Ermənistandan fərqli olaraq dilənmək məqsədilə yox, bərabər hüquqlu bir üzv kimi daxil olmaq istəyir...

Əlbəttə, bütün hallarda ürəkəşən müəyyən boşluq qalır. Axı bizim bəxtimiz niyə həmişə gətirmir? Doğrudanmı Azərbaycan o qədər böyük bir ölkədir ki, bunu da hissələrə parçalamaq istəyirlər?..

AB ilə saziş, məsələn, bizim gənclər üçün yeni təhsil proqramları, insanlarımız üçün son nəticədə vizasız gediş-gəliş, biznes adamları üçün yeni bazarlara deməkdir. İnanmırsınız, Moldova kimi ölkə artıq Avropa bazarlarına çıxmaqdadır...

Amma ən başlıcası odur ki, Avropa ilə hər saziş o deməkdir ki, Azərbaycan heç vaxt özünün despotik keçmişinə dönməyəcək, neftlə zəngin bəzi ərəb ölkələri kimi olmayacaq.

Fəqət, nə etmək olar? Görünür, taleyin gərdişi belədir; bizim bir gözümüz güləndə o birisi mütləq ağlamalıdır. Sanki Avropa ölkələri xüsusi cəhdlə Azərbaycana və Türkiyəyə münasibətdə həssas nöqtələr arayırlar ki, onların köməyi ilə bu iki ölkəyə “yox” deyə bilsinlər.

Türkiyəyə münasibətdə onu çoxdan tapıblar, Azərbaycan üçün də çox güman ki, bu nöqtə Dağlıq Qarabağ problemi ola bilər: bizdən ya vəd qoparmağa çalışacaqlar ki, heç bir halda müharibə məsələsinə ağılımıza belə gətirməyəcəyik, ya da bəhanə edəcəklər ki, Dağlıq Qarabağ üçün konkret status müəyyən olunana qədər onlar bizim ərazi bütövlüyümüzə açıq dəstək ifadə edə bilməzlər, necə ki, bir neçə il bundan əvvəl BMT TŞ-də Azərbaycan ərazi bütövlüyü müzakirəyə çıxarılan üç həmsədr ölkə bitərəf qaldımsa - bəli, inanılmazdı, amma belə olmuşdu...

Putin-Pompeo görüşünün nəticəsi - İran razılaşması..

Politoloq: “Dünya çox ciddi bir fəlakətdən, dəhşətli müharibədən xilas olur”

Görüşdə Vladimir Putin Rusiya-Amerika münasibətlərinin bərpası üçün şəraitin yaradılacağına ümid etdiyini vurğulayıb. Putin bir müddət əvvəl Amerika Birləşmiş Ştatlarının prezidenti ilə telefon söhbətini xatırladaraq, Donald Trampın da iki dövlət arasında əlaqələrin bərpasında maraqlı olduğunu söyləyib. “Biz əlaqələrimizi tam şəkildə bərpa etmək istəyirik. Ümid edirəm ki, indi bunun üçün lazımı şərait yaranıb”, - Putin deyib.

Prezident həmçinin qeyd edib ki, ABŞ-ın xüsusi prokuroru Robert Müllerin hesabatı obyektivdir və Rusiya Federasiyası ilə ABŞ-ın mövcud administrasiyası arasındakı əlaqələrin olmadığını təsdiqləyir.

Rusiya dövlət başçısı “ABŞ-da keçirilmiş seçkilərə tərəfimizdən heç bir müdaxilə olmadı və ola da bilməzdi” deyib. Putinin sözlərinə görə, bununla bağlı iddiaların hamısı dövlətlərarası münasibətlərin pisləşməsinə səbəb olub, lakin indi vəziyyət dəyişib.

Rusiya KİV-nin məlumatına görə, Putin-Pompeo görüşündə iki dövlət arasında strateji stabilliyin qorunması, kütləvi qırğın silahlarının yayılmaması, regional böhranların həlli, mütəşəkkil cinayətkarlığa qarşı mübarizə, ətraf mühit problemlərinin həlli, yoxsulluq problemləri, iqtisadi məsələlər də müzakirə olunub.

Putin qeyd edib ki, Rusiya və ABŞ enerji bazarında sabitlik yaranması üçün dialoq apara bilər.

O bildirib ki, global enerji bazarında sabitliyin təmin edilməsi məsələsindən baş-

kov bildirib.

Onun sözlərinə görə, tərəflər söhbət zamanı İrana da çox vaxt sərf ediblər. Lakin Rusiya prezidentinin köməkçisi danışıqların detallarını açıqlamaqdan imtina edib.

“Mən deyərdim ki, bu barədə maraqlı müzakirələr oldu”, - deyə Uşakov bildirib.

Siyasi təhlilçilər isə Putin-Pompeo görüşündə İrana bağlı razılaşmanın və bu razılaşmanın müharibə variantını bir müddət üçün arxa plana keçirdiyini düşünürlər.

Bu barədə politoloq Qabil Hüseyinli “Yeni Müsavat”a bildirdi ki, Putinlə Pompeo görüşündə İrana bağlı ciddi razılaşmaların əldə edildiyi şübhəsizdir. Bu razılaşmaların hamısı müharibənin qarşısının alınmasına yönəldilib: “Bu gün İran rahatlıqla nəfəs ala bilər, eləcə də əhalisinə söyləyə bilər ki, müharibə variantından vaz keçilir.

söhbət gedir. Prezident Həsən Ruhani də söylədi ki, guya Tramp 19 dəfə onunla telefonla danışmaq istədiyini bildirib, amma ali dini liderin razılığı olmadığından bu telefon danışıqı baş tutmayıb. Mənim zənnimcə, ABŞ birbaşa İranın özü ilə, üçüncü bir vasitəçinin olması şərti ilə danışıqlara getmək istəyib. Lakin İran Rusiyanı narazı salmamaq üçün Rusiyanın vasitəçiliyinə qarşı çıxan addım atmır. Vaşinqtonun İrana qarşı 12 şərti var. Onların içərisində birinci kütləvi qırğın silahları istehsalı hazırlığının dayandırılmasıdır. İkinci şərt İslam adı altında olan terror təşkilatlarına dəstəyin dayandırılmasıdır. Rusiya isə yaranmış vəziyyətdə dividend götürməyə çalışır və İran-Amerika arasında vasitəçilik edir. ABŞ Rusiyanın vasitəçi olmaq cəhdlərini əvvəlcə qəbul etmədi. Bu məsələ ən azı 15 gün idi

ümid etmək olar: “Yaxın vaxtlarda yeni nüvə sazişinin imzalanması barədə Amerika ilə İran arasında danışıqlar başlayacaq. Nüvə sazişi danışıqlarına ABŞ-la birlikdə beş Avropa İttifaqı dövləti daxil idi. Budəfəki nüvə sazişi danışıqlarına ola bilsin Rusiya da özünün daxil edilməsinə cəhd eləsin. Yəni nüvə sazişi imzalanması haqqında, məcə, fikir birliyi əldə edilib. Amma danışıqlar prosesi necə gedəcək, danışıqlar masası ətrafında kimlər əyləşəcək, kimlər yeni nüvə sazişinin imzalanmasından siyasi dividendlər qazanacaq, bunu hələ söyləmək çətinidir. Amma ən azından bu gün üçün çox mühüm olan odur ki, dünya çox ciddi bir fəlakətdən, dəhşətli müharibədən xilas olur. Bu, Azərbaycan üçün də çox mühüm əhəmiyyət daşıyan məsələdir”.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
“Yeni Müsavat”

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin balansında yerləşən, kafə kimi icarəyə verilən məkan ətrafında yenidən qalmaqla yaranıb. Saytlarda yazılan məlumatlara görə, hazırda "Hot Room Club" adı altında fəaliyyət göstərən məkanda axşam saatlarında striptiz-şou nümayiş etdirilir. Bu barədə yazan unikal.org saytı məlumatı təsdiqləyən video da yayıb. Bütün bunlardan sonra sosial şəbəkələrdə Azərbaycan Yazıçılar Birliyi (AYB) yenidən qınaq obyektinə çevrilib.

"Yeni Müsavat"ın əməkdaşı ərazidə olub, mövcud vəziyyətlə maraqlanıb. Kafenin bağlı olduğunu müşahidə etsək də, bir sıra məlumatlar ala bildik.

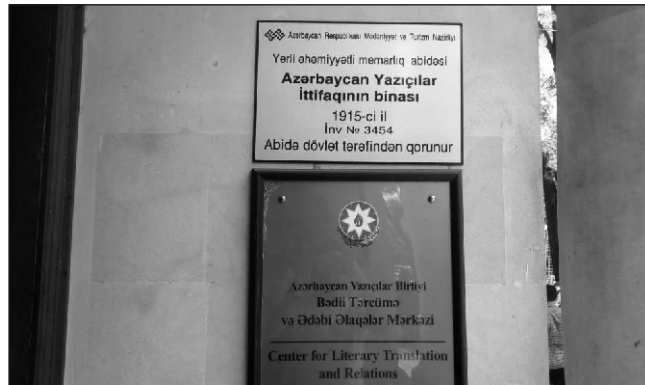
Məlumatlara keçməzdən öncə həmin məkanın yaxın tarixi ilə bağlı qısa xatırlatma edək. Yada sala q ki, bu kafə 2017-ci ildə "26" kafesi kimi fəaliyyət göstərirdi. Həmin zaman AYB-nin rəhbərliyi məkanı icarəyə vermişdi. O vaxt Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı vəzifəsini tutan Hacıbala Abutalıbov kafeni bağlatdırdı. Sabiq mer bildirdi ki, kafenin bağlanma səbəbi adının "26" olması ilə əlaqədardır. H. Abutalıbov əsas gətirdi ki, kafenin adı "26 Bakı komissarı"nın ismi ilə bağlıdır. Abutalıbov deyirdi ki, sözügedən məkan əvvəllər fəaliyyət göstərmiş Məmməd Arif Dadaşzadə adına kitabxanaya, eyni zamanda görkəmli Azərbaycan şair və yazıçıları olan Hüseyn Cavid, Səməd Vurğun, Mikayıl Müşfiq, Süleyman Rüstəm, Rəsul Rza və digər bu kimi dahi şəxsiyyətlərin tarixi izlərinin olduğu "Nətvən" klubuna aiddir: "Belə bir yerdə əxlaqsız gecə klubu olan "26-lar" kafesinin fəaliyyət göstərməsi bu dahi şəxslərin ruhuna və Azərbaycan xalqına hörmətsizlikdir", - deyər Abutalıbov gileylənmişdi. Nəticədə kafə fəaliyyətini dayandırdı.

Yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi, biz ərazidə olduğumuz zaman kafenin qapıları bağlı idi. Gecə fəaliyyət göstərən kafenin gündüz saatlarında bağlı olması əslində normaldır. Kafenin fotoqlarını çəkən zaman AYB-nin qapısında mühafizəçi kimi dayanan yaşlı kişilər bizə maneə yaratmağa çalışdılar. Bildirdilər ki, kafə heç də mətbuat səhifələrində yazıldığı profilə fəaliyyət göstərmir. Sözlərindən belə anlaşıldı ki, məkan bütün qaydalara əməl edir.

AYB-yə daxil olub qurumun mətbuat xidmətinin rəhbəri Xəyal Rza ilə görüşdük. X. Rza bildirdi ki, məlumat yayıldıqdan sonra kafeni icarəyə götürən şəxslərlə söhbət aparılıb: "Biz oranı işlədən şəxslərlə icarəyə müqaviləsi bağlamışdıq ki, həmin məkan restoran kimi fəaliyyət göstərsin. Orada əgər profil dəyişdirilibsə, xəbərlərdə deyiləni kimi, hansısa formatda fəaliyyətə cəhdlər olunubsa, təbii ki, icarəyə götürən şəxslərə xəbərdarlıq olunacaq. Ancaq məkan heç də striptiz klub kimi fəaliyyət göstərmir. Dediyim kimi, biz oranı müqavilədə kafə olaraq icarəyə vermişdik. Əgər xəbərdarlıqdan sonra yenidən icarə götürənlər fəaliyyətlərində hansısa etik normalara əməl etməyəcəklərsə, müqavilə dayandırılacaq. Ancaq indiki halda hələ ki həmin şəxslərlə olan müqavilənin bitmə vaxtına 4 ay qalıb. Bütün proses Çingiz Abdullayevin nəzarəti altındadır. Onların gündüz fəaliyyət göstərər-göstər-

AYB-nin adı bu dəfə striptiz-şou qalmaqalında hallanır-təfərrüat

Xəyal Rza: "Biz oradan əldə olunan vəsaitlə maaşı az olan işçilərimizə yardım edirik"

edilir: "Ora icarəyə verilməyib".

Kafeyə gəlincə işə müqavilə bitdikdən sonra ya uzadılacaq, ya da dayandırılacaq. Bu, onların necə fəaliyyət göstərmələrindən asılıdır.

AYB-nin Təsərrüfat şöbəsinin müdiri Əlibala Əliyev unikal.org saytına bildirib ki, klubun icarəsindən 8 min manat qazanırlar: "Bizim o klubla bu ilin noyabr ayına kimi müqaviləmiz var. Müqavilənin aylıq qiyməti 8000 manatdır. Biz videoda olan halların aradan qaldırılması üçün klubun icarədarına xəbərdarlıq etdik. Bu cür halların bir də təkrarlanmamasını tapşırıq".

Bu klubun sahibinin Roşka Roş adlı reper olduğu bildirilir. "Hot Room Club"da açıq-saçıq geyinən qızlar müştəriləri əyləndirib, striptiz şoualar göstərirlər.

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri Anar Rzayevsə məsələdən xəbərdar olmadığını və bu işlə AYB-nin katibi, yazıçı Çingiz Abdullayevin məşğul olduğunu bildirib. Çingiz Abdullayev isə məsələ ilə bağlı bunları deyib: "Mən bilərəm orada oynayanlar var. Amma obyektə striptiz şounun nümayiş etdirilməsindən xəbərsizəm. Əgər həqiqətən də belə bir fakt olarsa, biz icarə müqaviləsinə xitam verəcəyik. Baxmayaraq ki, müqavilənin bitməsinə 4 ay vaxt qalıb".

□ ƏLİ RAİS,
"Yeni Müsavat"
Fotolar: Elçin ƏKBƏROV

Metroda nə baş verir - şikayətlər çoxalır

Bəxtiyar Məmmədov: "Ləngimənin də əsas səbəbi qatarın stansiyalarda vaxtından çox dayanması olur"

Son vaxtlar Bakı Metropoliteninin sərnişinləri qatarların arasındakı hərəkət intervalının çox olmasından, qatarların ləngiməsindən şikayətlənirlər. Sərnişinlər hərəkət intervalının 2,5-3 dəqiqə əvəzinə bəzən 7-8 dəqiqə olduğunu bildirirlər.

Bir neçə gün bundan əvvəl işə mətbuatda və sosial şəbəkələrdə yayılan informasiyalara görə metronun Elmlər Akademiyası stansiyasında işıqlar sönmüşdü. Sərnişinlərlə dolu qatar "Həzi Aslanov" - "Dər-nəgü" xətti ilə hərəkət edib. Qatardan düşən sərnişinlər stansiyanın perronunda gözləməli olublar. 5 dəqiqədən çox davam edən gözləmədən sonra elektrik enerjisinin verilməsi bərpa olunub və qatar hərəkətini davam etdirib.

Maraqlıdır, Bakı metrosunda nə baş verir? **Məsələ ilə bağlı Bakı Metropoliteninin mətbuat katibi Bəxtiyar Məmmədov "Yeni Müsavat" a danışdı:**

"Bəli, son günlərdə bu cür məsələlər müşahidə olunur. Sərnişinlərin sıxlığı, qatarların hərəkət intervalında ləngimələr olub. Məsələn, mayın 14-də interval 4 dəqiqəyə qədər çatıb. Amma daha sonra interval qrafikində heç bir pozuntu baş verməyib, hər şey qaydasında davam edib. Yeni bəzən bu cür hallar baş verir. Əsasən iş günləri ərzində təxminən 600 mindən artıq sərnişin daşınır. Amma bəzi günlər 800 minə aşır. Təbii ki, bunların hamısı intervala təsir edir. Məsələn, ötən gün daha çox sıxlıq metronun "Koroğlu" və "28 May"

stansiyasında müşahidə olunub. Şikayətlər əsasən qatarların ləngiməsi ilə bağlı olur. Qatar hərəkət edərsə, deməli, hansısa nasazlıqdan söhbət gedə bilməz. Əgər ləngiyibsə, deməli, ondan əvvəlki qatar gecikib. Ləngimənin də əsas səbəbi stansiyalarda vaxtından çox dayanmasıdır. Buna səbəb isə sərnişinlərin sıxlığı, qatara girib-düşməsinə baş verən ləngimələr, sərnişinlərin qatarın qapılarını tutub saxlaması və sairə olur.

Lakin hazırda sıxlıq normal vəziyyətə düşüb.

Ayın 11-də işə metropolitenə gələn elektrik itdiyindən "Nizami" - "20 Yanvar" stansiyalarında işıqlar sönmüşdü. Lakin bu, qatarların hərəkətinə təsir etməyib. Problem yalnız işıqlanmada olub. Yeni qatarların hərəkətində heç bir məhdudiyyət yaranmayıb, stansiyaların işıqlandırılması qısa müddətdə bərpa olunub. Dörd stansiyanın işıqlanmasında yaranmış texniki problem səbəbi ilə həmin sahədə qatarların hərəkətində 2 dəqiqəyə qədər ləngimə baş verib. Heç bir sərnişində özünü pis hiss etməsi hali yaşanmayıb.

Bakı Metropoliteninin elektrik enerjisi ilə təminatı bir mənbədən olmadığından, elektrik enerjisi şəbəkəsinin sığortalı fəaliyyətini təmin edən sistem mövcuddur. Bu səbəbdən elektrik enerjisinin verildiyi hər hansı xətt üzrə gərginliyin düşməsi və ya itməsinin Bakı Metropoliteninin elektrik enerjisi ilə təminatına əsaslı təsir göstərməsi mümkün deyil. Texniki problem yalnız qısamüddətli olur və dərhal aradan qaldırılır.

□ XALİDƏ GƏRAY,
"Yeni Müsavat"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Ermənistan rəhbərliyi Azərbaycanın işğal altındakı ərazilərində keçirilən "qələbə" mərasimlərində iştirak edib, qol qaldıraraq oynayan bir neçə gün sonra Brüsseldə tamam başqa "hava"ya oynamağa başladılar. Baş nazir Nikol Paşinyan və xarici işlər naziri Zöhrab Mnatsakanyan Brüsseldəki "Şərq Tərəfdaşlığı" proqramının 10 illiyinə həsr olunmuş tədbirlər çərçivəsində verdikləri açıqlamalarda və keçirdikləri görüşlərdə yenə konstruktiv görünməyə, "sülh çalngi" hörməyə cəhd göstərdilər.

Ermənistan rəhbərliyi destruktiv fəaliyyətinə yalnız Avropa səfərində moratorium qoydu və danışıqlar tərəfdarı kimi çıxış etdi. Tədbir çərçivəsində N.Paşinyanla Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev arasında qısa görüşün baş tutmasını uğur sayan xarici dairələr Ermənistan hakimiyyətinin ele son həftə sərgilədiyi tərxiatçı davranışlarını belə irad tutmadılar. Bu kimi ikili davranışlar təbii ki, işğalçı ölkənin rəhbərliyinin növbəti özbaşınalıqlarını stimullaşdırır.

Xüsusilə də qarşılıqlı məsuliyyət hissi olmadan danışıqların davamına qərar verilməsi Ermənistanın maraqlarına tam cavab verir. Çünki rəsmi İrəvan anlayır ki, müharibə Ermənistan üçün fəlakətli sonluqla nəticələnə bilər. Üstəlik, Paşinyan bu ilin əvvəlində Parisdə XİN başçılarının əldə etdiyi razılaşmanı unutmamalıdır. Fransa paytaxtında ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrlərinin vasitəçiliyi ilə tərəflər xalqların sülhə hazırlanması barədə razılaşma əldə etmişdilər. Ancaq hər halda, N.Paşinyanın Şuşada yallı getməsi xalqların sülhə hazırlanmasına yox, düşmənciliyin alovlandırılmasına xidmət edən hərəkət oldu.

Brüssel səfəri öncəsi verdiyi açıqlama ilə Azərbaycan XİN-in etirazına səbəb olan və rəsmi Bakıdan cavab bəyanatı alan Ermənistan xarici işlər naziri Zöhrab Mnatsakanyan Belçika paytaxtında deyib ki, Vaşinqtonda Əliyev-Paşinyan görüşü hazırlanır. Ermənistan xarici işlər naziri Qarabağ münaqişəsinə dair növbəti yüksək səviyyəli danışıqların ABŞ-da baş tutacağına ehyam vurub.

Virtualaz.org xəbər verir ki, Mnatsakanyan Brüsseldə jurnalistlərlə söhbətində bu haqda danışıb. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin yeni görüşü Vaşinqtonda baş tutacaq, amma indidən ev sahibi tərəfi qabaqlayaraq nəse demək düzgün ol-

mazdı. Mnatsakanyan "bir az da gözləməyə" çağırıb, deyib ki, tərəflər görüşlərin yeni raundunun təşkil edilməsi üçün müəyyən konkretləşməni gözləyirlər. O, qəbul edən tərəfin bu görüşün nə zaman baş tutacağı və hansı formada təşkil ediləcəyi haqda özü açıqlama verməli olduğunu deyib. Bundan sonra münaqişə tərəfləri də müzakirə edib vaxtı dəqiqləşdirə, öz razılığını verə bilərlər.

Xatırladaq ki, bundan əvvəl yayılan xəbərlərə görə, Vaşinqtonda əvvəlcə Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri görüşəcəklər. Hər iki tərəf görüşün anonsunu versə də, hələlik ABŞ-dan konkret açıqlama gəlməyib.

ABŞ-in Azərbaycandakı səfiri Li Litzenberger ötən həftə "Turan" informasiya agentliyi və "Amerikanın Səsi" radiosuna müsahibəsində Qarabağla bağlı ölkəsinin mövqeyini açıqlamışdı. Diplomət demişdi ki, ABŞ-in bu istiqamətdə mövqeyi çox aydın və açıqdır: "ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrlərindən biri olan ABŞ Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin dinc yolla həllini dəstəkləyir. Bu da o deməkdir ki, biz münaqişəyə cəlb olunan iki tərəfdən göstərilən və nəticə etibarilə sülh sazişinə gətirib çıxara bilən səyləri çox dəstəkləyirik. Biz ötən il həm yüksək səviyyədə olan təmasların sayının artırılmasını, eyni zamanda təmas xəttində zərəkəli azalmasını müşahidə etmişdik. Bu iki amil çox müsbət olan amillərdir. ABŞ digər iki həmsədr dövlətlə birgə fəaliyyət göstərərək Azərbaycanla Ermənistan arasında olan sülh danışıqlarına bağlılığı və tərəflər arasında etimadın artırılması üçün göstərilən fəaliyyətlərə də dəstək verəcəkdir. Çünki bu fəaliyyətlər nəticə etibarilə iki tərəf arasında sülh razılığının əldə olunmasına yardım edəcəkdir. Təmaslar barədə danışıdım. Düşünürəm ki, iki dövlətin liderləri və ümumiyyətlə, xarici işlər nazirləri

arasında həyata keçirilən görüşlər vacibdir. Lakin dövlət rəhbərləri və xarici işlər nazirlərinin görüşlərinə əlavə olaraq tərəflər öz xalqlarını münaqişənin razılaşdırılması həlli üçün hazırlaya bilərlər".

Vaşinqton görüşünə gəlirdə, səfir bildirdi ki, ABŞ xarici işlər nazirləri arasında görüşləri alqışlayır: "Adətən lazım olan müvafiq hazırlıq işləri yekunlaşandan sonra eyni zamanda görüşə qatılan bütün tərəflər görüşün keçirilməsi barədə bəyanat verir. İki nazirin görüşməsinə biz çox istəyerdik və ümid edirəm ki, yaxın gələcəkdə iki nazir arasında görüş barədə bəyanatlar verəcəkdir".

Li Litzenberger deyib ki, görüşə qatılan tərəflər hələ ictimaiyyətə görüş barədə bəyanat verməyiblər: "Düşünürəm ki, hazırda aidiyyəti olan bütün məsələlər müzakirə edilir. Bu kimi görüşlər barədə bir tərəf qərar vermir. Bütün dövlətlər tərəfindən ümumiləşdirilmiş qərar verilir".

ABŞ diplomatının son fikirlərindən belə qənaətə gəlmək olar ki, söhbət digər həmsədr ölkələrdən, xüsusilə də Rusiyadan gedir. Düzdür, adətən Qarabağ məsələsində ABŞ və Rusiya arasında ziddiyyətli mövqələr müşahidə olunmur - baxmayaraq ki, bu iki dünya gücü digər məsələlərdə "soyuq müharibə" vəziyyətindədir, amma Qarabağ məsələsi onları "birləşdirir". Fransa və Rusiyada baş tutan görüşlərdən sonra XİN rəhbərlərinin sayca üçüncü həmsədr ölkənin paytaxtında bir araya gəlməsi normaldır. Lakin bu da faktır ki, Qarabağ barədə danışıdım. Düşünürəm digər tərəfa keçməsi daim iqla müşahidə olunub. Xüsusilə

Qarabağ

Vaşinqton görüşü Qarabağ savaşını tətikləyə bilər - ehtimal

Ermənistan rəhbərliyindən növbəti görüş anonsu və Rusiyaya dikilən nəzərlər; ABŞ səfiri müsahibəsində Qarabağla bağlı hansı sətiraltı fikirləri səsləndirib? **Politoloq:** "Amerika və Rusiya Qarabağ məsələsinin həllində heç vaxt müttəfiq olmayacaq..."

arasında həyata keçirilən görüşlər vacibdir. Lakin dövlət rəhbərləri və xarici işlər nazirlərinin görüşlərinə əlavə olaraq tərəflər öz xalqlarını münaqişənin razılaşdırılması həlli üçün hazırlaya bilərlər".

Vaşinqton görüşünə gəlirdə, səfir bildirdi ki, ABŞ xarici işlər nazirləri arasında görüşləri alqışlayır: "Adətən lazım olan müvafiq hazırlıq işləri yekunlaşandan sonra eyni zamanda görüşə qatılan bütün tərəflər görüşün keçirilməsi barədə bəyanat verir. İki nazirin görüşməsinə biz çox istəyerdik və ümid edirəm ki, yaxın gələcəkdə iki nazir arasında görüş barədə bəyanatlar verəcəkdir".

Li Litzenberger deyib ki, görüşə qatılan tərəflər hələ ictimaiyyətə görüş barədə bəyanat verməyiblər: "Düşünürəm ki, hazırda aidiyyəti olan bütün məsələlər müzakirə edilir. Bu kimi görüşlər barədə bir tərəf qərar vermir. Bütün dövlətlər tərəfindən ümumiləşdirilmiş qərar verilir".

ABŞ diplomatının son fikirlərindən belə qənaətə gəlmək olar ki, söhbət digər həmsədr ölkələrdən, xüsusilə də Rusiyadan gedir. Düzdür, adətən Qarabağ məsələsində ABŞ və Rusiya arasında ziddiyyətli mövqələr müşahidə olunmur - baxmayaraq ki, bu iki dünya gücü digər məsələlərdə "soyuq müharibə" vəziyyətindədir, amma Qarabağ məsələsi onları "birləşdirir". Fransa və Rusiyada baş tutan görüşlərdən sonra XİN rəhbərlərinin sayca üçüncü həmsədr ölkənin paytaxtında bir araya gəlməsi normaldır. Lakin bu da faktır ki, Qarabağ barədə danışıdım. Düşünürəm digər tərəfa keçməsi daim iqla müşahidə olunub. Xüsusilə

lə də söhbət dövlət başçılarının görüşünə ev sahibliyindən gədirsə, Rusiyadakı müəyyən dairələrin buna laqeyd yanaşacağı normal görünür.

Xatırladaq ki, 2016-cı ilin martında ABŞ-da nüvə təhlükəsizliyi ilə bağlı keçirilən sammit çərçivəsində Azərbaycan və Ermənistanın birinci şəxslərinin görüşü planlaşdırılırdı. Lakin o zaman təmas xəttində Ermənistanın tərxiatçıları baş verdi və aprel döyüşləri başladı. Nəticədə görüş baş tutmadı. Bu mənada amerikalı elçinin fikirləri uzaqgedən nəticələr çıxartmağa imkan verir. Münaqişə tərəfləri burada müzakirə və mübahisə mövzusu ola bilməz, çünki hər iki tərəf danışıqlara hazır olduğunu bəyan edib. Elə Azərbaycan XİN rəhbəri Elmar Məmmədov Brüsseldə bəyan etdi ki, Azərbaycan substansiv danışıqlara hazırdır.

Ermənistanın xarici işlər naziri Zöhrab Mnatsakanyan azərbaycanlı həmkarı Elmar Məmmədovla Brüsseldəki son qısa görüşü barədə də danışıb. AzadlıqRadiosunun erməni redaksiyasının "Sizin Elmar Məmmədovla ayrılıqda söhbətiniz oldumu" sualına erməni nazir belə cavab verib: "Əgər siz söhbəti, ünsiyyəti nəzərdə tutursunuzsa, bu, belə formatda görüşlər üçün normal haldır. Biz də insanıq və bir-birimizlə ünsiyyətdə ola bilərik. Və vacib deyil ki, hər bir ünsiyyət zamanı müzakirəsi üçün əlimizdə əsas olmayan məsələlərə toxunacaq..." (Moderator.az). Nazirlərin növbəti görüşünə engel yaradacaq tək amil işarənin üçüncü paytaxtdan verilməsi ola bilər...

Politoloq Tofiq Abbasov Vaşinqton görüşü mövzusun-

da "Yeni Müsavat"a danışarkən bildirdi ki, siyasi prosesdə elə bir gözəçarpan dəyişiklik yoxdur: "Hər şey köhnə qayda-da davam edir, yeni Azərbaycan işğalçı tərəfi ağıla və müdriqliyə dəvət edir, Ermənistan isə öz dağdıcı xəttini müxtəlif gediş və oyunbazlıqla davam etdirir ki, bunun sonu çox acınacaqlı olacaq. Burada dərin məntiq axtarmağa ehtiyac yoxdur - ya sülh naminə təmaslar davam etdirilməlidir, ya da onların səmərəsiz olduğu diqqətə çatdırılıb yeni format, ya da yeni yanaşma tətbiq edilməlidir. Amma bütün hallarda işğalçı qoşun Azərbaycan ərazilərini tərk etməlidir. Bu olmasa, heç bir sülhdən danışmağa dəymir".

O ki qaldı Vaşinqtondakı görüşlərin mahiyyətinə, T.Abbasov bildirdi ki, orada yeni bir element və ya işlək mexanizmin ərsəyə gələcəyinə inanmır: "ABŞ Rusiyanın fəal moderatorluğunu qətiyyətlə həzm edə bilmir, buna görə də prosesdə özünün dominant olmasını həkk etməyə çalışır. Əgər Rusiyada erməni lobbisi ciddi cəhdə çalışsın ki, sülh prosesi çöksün, elə Amerikadakı erməni təşkilatları da bu istiqamətdə daha böyük səylə fəaliyyətlərini davam etdirirlər... Bunları nəzərdən keçirdikdə istə-istəməz müharibə yolunun yeganə alternativ olması ilə razılaşmamaq olmur".

Moskva və Vaşinqtonun Qarabağ siyasətinə toxunan T.Abbasov bildirdi ki, ABŞ və Rusiya heç vaxt müttəfiq olmayacaq: "İndiki geosiyasi konyunktura göstərir ki, onlar bir çox hallarda bir-birinin acığına hərəkət edirlər, sabotaj metodikasından geniş istifadə

edirlər. Münaqişəli vəziyyətlərə gəlincə isə onların hər birinə vacibdir ki, barışıq, ya həll yolu onlardan birinin diplomatik zəfərinə çevrilsin. Yaxın Şərq probleminə bu iki nəhəngin amansız rəqabəti problemin dərinləşməsinə səbəb oldu. Bəyem Vaşinqton və Moskva vahid yanaşma sərgiləseydilər, böhran cilovlanmazdı? Əlbəttə ki, həllini tapardı. Məhz onların bir-birinə maneə yaratması vəziyyəti yan üstə saxlayır... Həmin vəziyyəti biz Qarabağ münaqişəsi kontekstində də müşahidə edirik. Ancaq bu müstəvidə vacib nüans var. Amerika harada müharibə və gərginlik olursa-olun, bir o qədər də üzülür. Çünki onlar hamısı ABŞ hüdudlarından çox uzaqlarda baş verir. Qarabağ problemi isə Rusiya sərhədləri boyunca baş verir və Moskva müharibə və ya əlavə gərginliklərdə istə-istəməz sığortalamağa məcburdur. Bir də ki, bu məsələdə İran amili olduğundan Vaşinqton son dərəcə maraqlıdır ki, əlində işlək rıçaq və ya mexanizm olsun. Con Boltonun bölgəyə səfəri bir daha təsdiqlədi ki, Vaşinqton ilk növbədə özünün problemlərini həll edir və bunun üçün digər dövlətləri özü üçün sipər etməyə çalışır. Əslində bu verdiş bütün fəvqəlgüclərə xasdır".

Ermənistan XİN rəhbəri Vaşinqton görüşünün anonsunu verib, özü də liderlər səviyyəsində keçiriləcək görüşün. Hələlik nə rəsmi Bakı, nə də həmsədrlər bu anonsu münasibət bildirib. Ancaq ola bilsin ki, bu açıqlamadan sonra erməni nazir Rusiyaya tərəf boylanıb, axı Lavrov təşəbbüsün əldən çıxmasını heç vaxt istəməz...

Avtomobillərdən ixrac olunan zəhərli qazların miqdarının çox olması ciddi problemlərdən biridir. Bugünlərdə məsələ ölkə mətbuatında, sosial şəbəkələrdə müzakirələrə səbəb olub. Məsələ ilə bağlı Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Ekoloji Siyasət şöbəsinin müdiri Rasim Səttarzadə "Yeni Müsavat"a müsahibəsində bir sıra faktları sadalayıb. Müsahibəni təqdim edirik:

- Azərbaycanda avtonəqliyyat vasitələrinin ətraf mühitə təsiri ilə bağlı vəziyyət necədir?

- İqtisadiyyatın dinamik inkişafı nəticəsində əhalinin maddi rifah halı yüksəlib. Bu, ölkədə avtonəqliyyat vasitələrinin sayının artmasına gətirib çıxarıb - son 20 ildə 3,5 dəfəyə qədər. Bu isə ekoloji vəziyyətə təsirsiz ötürür. Əsasən də hərəkətin intensivliyi ilə seçilən şəhərlərdə vəziyyət daha da acınacaqdır.

Statistik göstəricilərə əsasən ölkədə atmosfer havasına atılan çirkləndirici maddələrin 75 faizdən çoxu avtonəqliyyatın payına düşür.

Təəssüf ki, ölkəyə idxal olunan işlənmiş avtomobillərin böyük bir hissəsi uzun müddət istismar olunmuş mənəvi və fiziki cəhətdən köhnəlmiş maşınlardır. Hazırda ölkə minik avtomobili parkında yaşı 10 ildən yuxarı avtomobillərin payı 77%-dir. Avtoparkın 20%-nin yaşı isə 30 ildən yuxarıdır. Müqayisə üçün yaşı 2-dən az

"Havaya atılan çirkləndiricilərin 75 faizdən çoxu avtonəqliyyatın payına düşür"

Rasim Səttarzadə: "Çalışırıq ki, istismar müddəti keçmiş nəqliyyat vasitələrinin ölkəyə gətirilməsi və istifadəsi azalsın"

Rasim Səttarzadə

olan yeni avtomobillərin payı cəmi təxminən 1% təşkil edir. İldən-ildən bu kimi avtomobillərin ölkəyə gətirilməsi artır. 2016-cı ilə müqayisədə 2018-ci ildə avtomobil idxalı 5 dəfədən çox artıb ki, bu da əsasən köhnə avtomobillərin

hesabına baş verib.

Belə avtomobillərin sayının artması ölkə ərazisində, xüsusilə Bakı şəhərində atmosfer havasının çirklənməsində əsas faktorlardan biridir. Bu avtomobillərdən ixrac olunan zəhərli qazların miqdarı

normadan artıq olur ki, bu da ətraf mühitə və insan sağlamlığına mənfi təsir göstərir.

Digər məqam ondan ibarətdir ki, belə avtomobillər həm də təhlükəsizlik baxımından narahatlıq doğurur. Tək mühərrik yox, onun banı da təhlükəsizlik standartlarına cavab vermir. Son zamanlar ölkədə avtomobil qəzalarının tez-tez faciə ilə nəticələnməsinin əsas səbəblərindən biri də avtomobillərin köhnə olması ilə əlaqədirdir.

- Digər ölkələrdə bu problemi necə həll edirlər?

- İnkişaf etmiş ölkələrdə köhnə maşınların istismarının məhdudlaşdırılması üçün müxtəlif stimullaşdırıcı tədbirlər görülür. Buraya idxal edilən işlənmiş avtomobillərə fərqli aksiz və gömrük rüsumlarının

tətbiqi və müvafiq vergi siyasəti daxildir.

Bundan başqa, Avropa İttifaqında ekoloji baxımdan zərərli tullantılarının miqdarı daha çox olan dizel yanacaq ilə işləyən avtomobillərin dövrü-yəsinin azaldılması və tədricən qadağan edilməsi istiqamətində işlər aparılır. Buraya dizel yanacaq ilə işləyən avtonəqliyyat vasitələrinin istehsalı və idxalının azaldılması ilə bərabər, onların günün müəyyən vaxtlarında bəzi ərazilərə girişinə məhdudiyətlər qoyulması da daxildir. Məsələn, Fransa, Almaniya, Belçika, Avstriya, İtaliya, İspaniya və digər ölkələrdə ekoloji zonalar yaradılır. Bu zonalara yalnız xüsusi ekoloji nişanlara malik olan aşağı emissiyalı nəqliyyat vasitələri daxil ola bilər.

- Bəs problemin aradan qaldırılması üçün sizin təklifiniz nədən ibarətdir?

- İlk növbədə insanların sağlamlığına və təhlükəsizliyinə diqqət yetirməyi, yaxınlarımızın, doğmalarımızın gələcəyini düşünməyi vacib hesab edirik. Çalışırıq ki, istismar müddəti keçmiş nəqliyyat vasitələrinin ölkəyə gətirilməsi və istifadəsi azalsın. Ətraf mühitə və insan sağlamlığına mənfi təsirin azaldılması məqsədilə ekoloji təmiz yanacaq növləri ilə işləyən avtomobillərdən istifadənin təşviq edilməsi, eyni zamanda nəqliyyat vasitələrinin, xüsusilə dizel mühərrikli avtomobillərin ölkəyə idxalı zamanı istismar müddətinə görə məhdudlaşdırıcı tədbirlərin görülməsi zəruridir.

Biz aidiyyəti qurumlarla birgə qeyd olunan məsələlərin həllinə çalışırıq.

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Dünyanın nüfuzlu alimləri Bakıda dağçılıqla bağlı problemləri müzakirə etdilər

Tədqiqatçılar dağlarla bağlı hazırkı vəziyyət, problemlərin həlli yolları üzərində düşünüblər

Qərbi Kaspi Universitetində Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-cı ildönümünə həsr olunmuş "Dağlar: Mədəniyyətlər, Landsaftlar və Biomüxtəliflik" adlı beynəlxalq konfrans keçirilib.

Konfransın plenar iclasında çıxış edən universitetin Qəyümlər Şurasının sədri, professor Hüseynqulu Bağirov ulu öndərin Azərbaycan tarixindəki əvəzsiz rolunu, dövlətimizin qurulması və möhkəmlənməsindəki xidmətlərini, eləcə də ölkəmizin ekoloji vəziyyətinin yaxşılaşdırılması istiqamətində fəaliyyətini qeyd edib. H. Bağirov

konfransın həsr olunduğu sahənin problemlərinin dünyanın nüfuzlu tədqiqatçılarının iştirakı ilə müzakirəsi baxımından əhəmiyyətini vurğulayıb.

Universitetin rektoru, professor Andris Leitās qeyd edib ki, dünyadakı bütün dağlıq ərazilərə sərhədsiz qaynaqların istismarı və hazırda da inkişaf edən turizm sektoru təsir edir. Bu inkişaf bioloji müxtəlifliyə və dağların populyasiyalarına təzyiq göstərir. Konfransın məqsədi bu problemləri həll etmək üçün yeni və yaradıcı həll yollarını tapmaq məqsədilə alimlər,

ekoloqlar, bioloqlar, turizm siyasətinin üzvü, Birinci Albert Dağçılıq İdarə Heyətinin üzvü Lode Bekers, BMT Qida və Kənd təsərrüfatı təşkilatı nəzdində Dağ tərəfdaşlığı katibliyinin proqram rəhbəri Rozalauo Romeo, "Zukov" ətraf mühitin müdafiəsi Fondunun təsisçisi Mixael Zukovun çıxışlarında dağ landsaftlarının xüsusiyyətləri, məskunlaşmanın vəziyyəti, dünyanın müxtəlif ölkələrində bu sahədəki problemlər, perspektivlər, dağlıq ərazilərdə infrastruktura, təhsil və müxtəlif xidmətlərə çıxış imkanlarının təmin olunmasının vacibliyi məsələləri, dağların

siyasətinin üzvü, Birinci Albert Dağçılıq İdarə Heyətinin üzvü Lode Bekers, BMT Qida və Kənd təsərrüfatı təşkilatı nəzdində Dağ tərəfdaşlığı katibliyinin proqram rəhbəri Rozalauo Romeo, "Zukov" ətraf mühitin müdafiəsi Fondunun təsisçisi Mixael Zukovun çıxışlarında dağ landsaftlarının xüsusiyyətləri, məskunlaşmanın vəziyyəti, dünyanın müxtəlif ölkələrində bu sahədəki problemlər, perspektivlər, dağlıq ərazilərdə infrastruktura, təhsil və müxtəlif xidmətlərə çıxış imkanlarının təmin olunmasının vacibliyi məsələləri, dağların

mühafizəsi sahəsində həyata keçirilən layihələr və s. müzakirə olunub.

Daha sonra suallar cavablandırılıb, mövzu ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb.

Konfrans işini sessiyalarla davam etdirib.

Qeyd edək ki, konfransda dünyanın 40-dək ölkəsindən xarici tədqiqatçılar, eləcə də yerli mütəxəssislər iştirak ediblər. Konfrans "Dağ ekosistemləri, ekoloji və bioloji müxtəliflik", "Dağ landsaftları", "Dağ Mədəniyyətləri", "Dağ turizmi və Rekreasiya" sessiyaları üzrə keçirilib.

İştirakçılar konfransın yeni elmi tədqiqatlara yol açacağını, aid olduğu sahənin problemlərinin müzakirəsi və atılmalı olan addımların müəyyənləşdirilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini vurğulayıblar.

"Bu konfransda iştirakdan çox məmunam. Bu tədbir çox böyük əhəmiyyətə malikdir. Tədbir çərçivəsində dünyadakı tədqiqatçılar, alimlər, tələbələr, dağçılıq həvəskarları bir araya gəlib. Tədqiqatçılar dağlarla bağlı hazırkı vəziyyəti, problemləri müzakirə etdi, həlli yolları üzərində düşündü. Konfrans nəinki Azərbaycan, BMT üçün də olduqca vacib idi".

Bu sözləri BMT-nin Azərbaycandakı rezident əlaqələndiricisi Qulam İsaqzai Qərbi Kaspi Universitetində Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-cı ildönümünə həsr olunmuş "Dağlar: Mədəniyyətlər, Landsaftlar və Biomüxtəliflik" adlı Beynəlxalq konfransdan sonra əməkda-

şımıza açıqlamasında bildirib.

Q. İsaqzai deyib ki, bu tədbirin əsas əhəmiyyəti ondan ibarətdir ki, meşələr, dənizlər, çaylara nisbətə dağlar haqqında az danışılır və biz diqqəti dağlara da yönəlməsinə çalışırıq. Çox sevindirici haldır ki, Azərbaycan bu mövzuya yer ayırıb.

İndoneziya Respublikasının ölkəmizdəki fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Husnan Bey Fanani isə "Yeni Müsavat"ın əməkdaşı ilə söhbətində bildirib ki, görkəmli alimlərin iştirakı ilə keçirilən konfrans bu sahədəki problemlərin həllində əhəmiyyətli rol oynaya bilər: "Azərbaycan çox gözəl təbiətə malik ölkədir. Elmin təbiətə bu cür diqqət ayırması isə alqışalayaqdır".

Böyük Britaniyanın Kral Coğrafiya Cəmiyyətinin üzvü, Beynəlxalq Dağçılıq və Alpinizm Federasiyasının Dağların mühafizəsi Komissiyasının vitse-prezidenti Maykl Maunsel əməkdaşımıza açıqlamasında Azərbaycanın dağlarla bağlı problemlərin həllində əhəmiyyətli rol oynaya bilər: "Konfrans ekoloji problemlər, dağçılıq və dağ landsaftlarının tədqiqatı ilə məşğul olan mütəxəssislərin bir araya gətirilməsi, müzakirələrin elmiliyi və praktiki baxımından əhəmiyyətlidir. Auditoriyadan verilən suallar da göstərdi ki, Azərbaycanda da bu mövzu elmi dairələri maraqlandırır, problemlər onları da narahat edir. Tələbələr də bu mövzuya maraq göstərməsi sevindirici haldır".

ABŞ və Türkiyə arasında S-400 və F-35 böhranı davam edir. Türkiyənin Rusiyadan S-400 hava hücumundan müdafiə qurğuları almasına mane olmaq üçün Vaşinqton Ankaraya qarşı təzyiqləri günü-gündən artırır.

Ən son olaraq ABŞ Konqresi Təsisat Komitəsi Türkiyəyə F-35 döyüş təyyarələrinin satışının engellenməsinə nəzərdə tutan büdcə qanunu layihəsi irəli sürüb. Komitənin təklif etdiyi layihədə F-35-lərin Türkiyəyə təhvil verilməsi üçün federal büdcə vəsaitindən istifadənin yasaqlanması təklif edilir. ABŞ Konqresi siyasi qərarlara təsir etmək üçün zaman-zaman bu cür üsullara əl atır. Əgər qanun qəbul olursa, təyyarələrin Türkiyəyə təslimatı üçün lazımı vəsait - yanacaq təminatı və pilotların maaşları ödənilməyəcək.

BBC-nin məlumatına görə, Konqresin Müdafiə Təsisatı alt komitəsi ABŞ Müdafiə Nazirliyinin büdcəsini müzakirəyə çıxarır. F-35-lər üçün ayrılacaq xərclər ABŞ hökumətinin 690 milyard dollarlıq müdafiə büdcəsinin cüzi hissəsini təşkil edir. Və aydın məsələdir ki, bu layihə Türkiyəyə təzyiqli məqsədi daşıyır, Ankaranı S-400 almaq qərarından imtinaya məcbur etməyə çalışır. Əlbəttə, qanun layihəsinin qəbulu üçün layihənin demokratların çoxluqda olduğu Konqresdən və respublikaçıların çoxluqda olduğu Senatdan keçməsi lazımdır. Amma aydındır ki, bu bir siyasi təzyiqdır və qəbulu daha çox Vaşinqtonun Ankara ilə münasibətlərindən asılı olacaqdır.

Xatırladaq ki, Türkiyə dünyanın ən məşhur silah istehsalçısı olan "Lockheed Martin"

Konqres Türkiyəyə qarşı daha bir qanun layihəsi hazırlayıb

Ankara S-400 və F-35 arasında seçim etməyə məcbur edilir

şirkətinin həyata keçirdiyi "Müştərək Hücum Proqramı" çərçivəsində 5-ci nəsillə döyüş təyyarələri hesab olunan F-35 "Lightning II" layihəsini 2002-ci ildə qoşulub. Ümumi məbləği 25 milyard olan anlaşmaya əsasən F-35 qıncılarının bəzi ehtiyat hissələri Türkiyədə istehsal olunacaq və Ankara 116 qıncı alacaq. Layihənin şirkətinin saytında qeyd olunan məlumata əsasən, Türkiyə şirkətləri F-35-in ehtiyat hissələrinin istehsalından 12 milyard dollar gəlir ə-

də edəcək. Bu layihədə Türkiyənin ASELSAN, HAVELSAN, ROKETSAN, AYESAŞ, Alp Havaçılıq, Türk Havaçılıq və Uzay Sənayii (TUSAŞ) kimi şirkətləri iştirak edir. Ən müasir, 5-ci nəsillə döyüş təyyarələri olan F-35-lər dünyada böyük maraqla qarşılanıb. Uzunluğu 15,4 metr, qanadlarının eni 10,7 metr olan döyüş təyyarələri 134 ton ağırlığındadır. Bu təyyarələr bir dəfəyə 2200 kilometr uça bilər. F-35 qısa məsafəli qalxma-enmə, şaquli

qalxma-enmə, radara görünməzlik texnologiyası və bağlı hissələrdən silah sistemlərinin tətbiqi kimi xüsusiyyətlərə malikdir.

F-35 təyyarəsi 25 mm-lik GAU-22/A aviasiya topu, "havadan havaya", "havadan quruya" tipli raketlər, həmçinin ayrıca GBU-31JDAM, GBU-32JDAM idarə olunan bombalarla təchiz edilib.

F-35-in mühərriki "Rolls-Royce" (Rolls-Royce) şirkətinin iştirakı ilə hazırlanıb. Nüvə silahı ilə təchiz edilə bi-

lər, 1,3 min kilometr məsafədən ballistik raketlərin atılmasını fikrə etmək qabiliyyəti var.

Artıq layihə son mərhələdədir, ABŞ və İsrail ordusunda F-35-lər mövcuddur. Türkiyə isə bu ilin yayında təyyarələrin bir neçəsini təhvil alacaq. Lakin indi Pentaqon Türkiyənin Rusiyadan S-400 hava hücumundan müdafiə sistemləri almaması üçün Ankaraya təzyiqli edir. ABŞ ordusu bildirir ki, S-400-lərin Türkiyədə olması F-35-lər üçün riskdir. Belə ki, Rusiya HHM qurğuları F-35-ləri izləməyə ala və bu qıncıların xarakteristikasını ələ keçirə bilər. Amma Türkiyə tərəfi bunu təkzib edir.

Bundan sonra isə ABŞ Dövlət Departamenti bəyan edib ki, Türkiyə F-35 yeni nəsillə qıncı istehsalı proqramından çıxarıla bilər.

Aydın məsələdir ki, Türkiyənin bu cür dayanması, 67 illik NATO üzvü olan bir ölkənin ABŞ-dan imtina edərək məhz Rusiyanı seçməsi siyasi baxımdan Rusiyanın qazancındır. Üstəlik, bu işin həm də ciddi maddi uğuru var. Rusiya Türkiyəyə 2,5 milyard dollar dəyərində hava hücumundan müdafiə batareyaları satır. Hazırda Qərbin ağır sanksiyaları ilə üz-üzə olan Rusiyaya üçün bu məbləğ böyük bir uğurdur. Üstəlik, bu sa-

Ankara isə bəyan edib ki, Rusiya ilə S-400 alınması ilə bağlı anlaşma qüvvədədir, bu layihədən imtina etmək mümkün deyil. Bu ilin payızında Rusiya S-400-lərin ilk partiyasını Türkiyəyə təhvil verəcək.

Ancaq Vaşinqton hələ də Ankaraya təsir göstərərək bu qərarı imtina etməyə çalışır. ABŞ hökuməti ötən ilin dekabrında Türkiyəyə "Patriot" zenit-raket kompleksinin satışına icazə verib. Ancaq Ankara bəyan edib ki, Rusiya ilə bağlanmış anlaşmadan geri

tiş aktiv hərbi əməliyyatlar apararaq Türkiyə və Rusiya arasında silah və texnika satışını canlandırmağa bilər. Bu isə davamlı bazar deməkdir.

Vaşinqton isə Türkiyəyə maksimum dərəcədə təzyiqli edərək fakt qarşısında qoyaraq seçim etməyə məcbur edir. Yaxın zamanlarda orta variant tapılmasa yəqin ki, Ankara ya S-400, ya da F-35-lərdən imtina etməli olacaqdır.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Şri-Lankada müsəlmanlara hücumlar başlayıb

Ölkədə baş yepiskopu bəzi siyasi qüvvələr etnik-dini münəqaşəni alovlandırmaqda ittiham edib

Şri-Lankada müsəlmanlara məxsus fabrik yandırılıb. BBC-nin məlumatına görə, paytaxt Kolombonun şimalında yerləşən fabrik müsəlmanlara düşmən qruplar tərəfindən yandırılıb və işçilərinin əşyaları məhv edilib.

Aprelin 21-də Şri-Lankada baş verən və 253 nəfərin ölümünə səbəb olan terror hadisələrindən sonra müsəlmanlara qarşı nifrət artıb. Ölkənin baş yepiskopu Malqolm Kardinal Ranjit Şri-Lankada müsəlmanlara qarşı hücumları pisləyib, bütün etnik və dini qruplara birlik çağırışı edib. Hücumların dayandırılmasına çağıran Kardinal müsəlmanlara xitabən "bu cür pis niyyətli hücumlar qarşısında qorxmayın və səbrli davranın" deyib.

Kardinal Ranjit deyib ki, müsəlmanların ibadət və iş

yerlərinə olan hücumlar siyasi bağlıdır. O, siyasi liderlərə də müraciət edərək tərəfdarlarını sakitləşdirməyə çağırıb.

Qeyd edək ki, məlum terror olaylarından sonra ölkənin müxtəlif bölgələrində müsəlman əleyhdarı qruplar fəalllaşıb. Bir qədər əvvəl Şri-Lankanın şimal-qərbindəki Puttalam əyalətində radikal qrup 45 yaşlı müsəlmanı bıçaqlayaraq öldürüb.

Xatırladaq ki, aprelin 21-də Şri-Lankada xristianların Pasxa bayramı günü 3 kilsədə və paytaxt Kolomboda 3 lüks hoteldə olmaqla ümumilikdə 8 terror aktı törədilib. Terror aktı nəticəsində 253 nəfər ölüb, 500 nəfərdən çox insan isə yaralanıb. Partlayışlara görə məsuliyyəti İŞİD terror təşkilatı öz

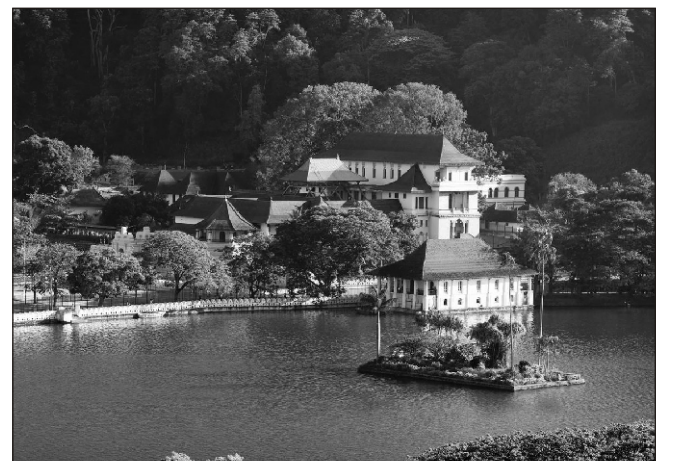
üzerinə götürüb. İŞİD-in təbliğat agentliyi "Amaq"ın yaydığı açıqlamada bildirilir ki, hücumların hədəfi koalisiya ölkələrinin vətəndaşları və Şri-Lankadakı xristianlardır. Ancaq İŞİD terror hücumunun məsuliyyətini üzərinə alsa da, bunu necə və hansı vasitə ilə törətdiyini açıqlamayıb.

Terror aktına görə 60 nəfər saxlanılıb. Ümumilikdə terror aktını 9 nəfərin həyata keçirdiyi ehtimal olunur. 9 terrorçudan ikisi ölkənin ən varlı müsəlman iş adamlarından olan Məhəmməd Yusif İbrahim oğlanları olub. Polis iş adamını həbs edib.

Şri-Lanka hökuməti bəyan edib ki, ölkədə İŞİD-lə bağlantısı olan 140 nəfərin şəxsiyyəti müəyyən olunub və bu şəxslərin axtarışları da-

vam edir.

Şri-Lankada etnik-dini münəqaşənin 70 ildən çox yaşı var. 1948-ci ildə ada müstəqil olduqdan sonra ölkə əhalisinin 12 faizini təşkil edən Tamil xalqı müstəqilliyin verdiyi siyasi hüquqlardan yararlanma bilməyib. Əvvəlcə etnik münəqaşə kimi başlayan hadisələr Şri-Lankada 1981-2009-cu illərdə davam edən qanlı müharibəyə çevrilib. Hökumət qüvvələri və "Tamil Pələngləri" qruplaşması arasında baş verən toqquşmalar nəticəsində bəzi rəqəmlərə görə 70, bəzilərinə görə isə 100 min insan ölüb. Nəhayət, 2009-cu ildə hökumətin tamillərə qarşı başladığı gənişmiqyaslı əməliyyatlar nəticəsində qruplaşmanın əyalətdəki, ümumiyyətlə,

Şri-Lankadakı hərbi varlığını son qoyulub. Bu əməliyyatlar zamanı 40 min Tamil öldürülüb.

21 aprel terroru göstərir ki, etnik və dini sahədə problemlərin qalması terrorizm üçün münbit şərait yaradır. Hazırda 21 milyon əhalisi olan Şri-Lankanın 9,7 faizini müsəlmanlar təşkil edir.

Görünür odur ki, Şri-Lankada terrorun sonuna gözlənilən ən pis nəticə baş verir. Ölkə yenidən xaos və yeni etnik-dini qarşıdurmaya sürüklənir. Əslində Hind okeanının bu ada ölkəsində terror törədənlərin məqsədi elə bu idi: Öl-

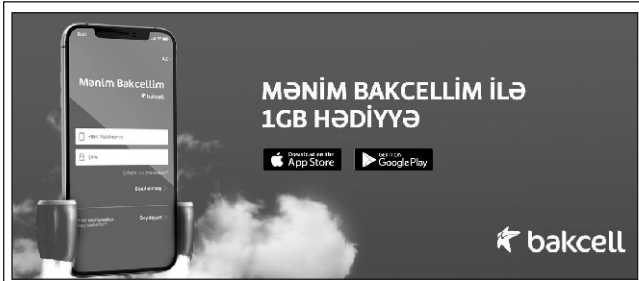
kədə yenidən vətəndaş müharibəsi başlasın. Kardinalın da qeyd etdiyi kimi, bunda maraqlı olan siyasi qüvvələr də hadisələri qızdırır. Adada müsəlmanlara hücumların artması çox keçmədən tamillərin yenidən silahlı üsyan başlatmasına səbəb ola bilər. Bunun qarşısını almaq üçün sağlam düşüncəli, nüfuzlu insanların müdafiəsi lazımdır, lakin görünən odur ki, güclü ölkənin yenidən kaos və terror yuvasına çevrilməsi üçün əllərindən gələni edir.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

WhatsApp-dakı kiber hücum təhlükəsindən

necə qorunaq - ilginç ip ucları

“Ən etibarlı” mesajlaşma sisteminin etibarına nə oldu?..

“Bakcell”in PULSUZ 4G Internet kampaniyası oktyabr ayına kimi davam edəcək
320 mindən artıq abunəçi “Mənim Bakcellim” mobil tətbiqindən yararlanır

Azərbaycanın ilk mobil operatoru və ən sürətli mobil internet provayderi “Bakcell” şirkəti PULSUZ 1 GB kampaniyasını oktyabr ayına qədər uzadıb. Bu ilin mart ayında elan edilmiş kampaniyanın şərtlərinə əsasən, “Mənim Bakcellim” mobil tətbiqetməsini yükləyib öz nömrəsi ilə qeydiyyatdan keçən hər bir “Bakcell” abunəçisi 1 Gb PULSUZ Internet trafiki əldə edir.

Mobil tətbiqetmə “Google Play” və yaxud “Appstore”-dan yüklənilib pulsuz istifadə oluna bilər. Qeyd edək ki, hədiyyə yalnız “Mənim Bakcellim”də ilk dəfə qeydiyyatdan keçən abunəçilərə təqdim olunacaq. Kampaniyada iştirak edib PULSUZ internetdən yararlanmaq üçün abunəçinin mobil cihazı 4G şəbəkəsini dəstəkləməli və 4G SIM-kartı ilə təmin olunmalıdır.

Kampaniyanın müddətinin uzadılması Android və iOS platformalarında istifadə üçün nəzərdə tutulmuş “Mənim Bakcellim” rəqəmsal internet portalı və tətbiqetməsinin uğurları ilə bağlıdır. Belə ki, 2018-ci ilin fevral ayında istifadəyə verilmiş “Mənim Bakcellim” tətbiqetməsini cəmi bir il ərzində 320 mindən çox “Bakcell” abunəçisi yükləyib və bu rəqəmsal kanal üzərindən uğurla həyata keçirilmiş aylıq əməliyyatların sayı 30 minə çatıb. Tətbiqetmə abunəçilər arasında böyük rəğbət qazanıb, onun “Google Play” və “Appstore”da reytingləri isə çox yüksəkdir.

“Mənim Bakcellim” abunəçilərə məlumat mərkəzinə zəng etmədən və müştəri xidməti mərkəzinə getmədən mobil nömrə ilə istənilən əməliyyatı həyata keçirmək imkanı verir. “Mənim Bakcellim” istifadəçilərə maksimum şəffaflıq və rahatlıq, zəng olunmuş nömrələrin siyahısı, zənglərin vaxtı və müddəti və sərf olunmuş məbləğlər daxil olmaqla nömrənin istifadə tarixçəsinə aid bütün məlumatlara tam nəzarət imkanı və hətta onlayn çat kimi üstünlükləri təqdim edir. Qeyd edək ki, həftənin 7 günü, günün 24 saati ərzində fəaliyyət göstərən və 20 saniyəlik ilk cavab vaxtını təmin edən onlayn çat funksiyası üzərindən hər ay 7000 nəfərdən çox müştəri sorğusu emal olunur.

“Mənim Bakcellim” mobil tətbiqetməsini Android və iOS sistemləri ilə çalışan cihazlar üçün aşağıdakı linklərdən yükləmək olar:

http://bit.ly/MenimBakcellim_android

http://bit.ly/MenimBakcellim_IOS

“Bakcell” özünün rəqəmsal müştəri xidməti kanalını daha da inkişaf etdirəcək və müştəriləri daha üstün istifadə təcrübəsi və daha geniş təhlükəsizlik imkanları ilə təmin etmək məqsədilə yaxın gələcəkdə “Mənim Bakcellim” applikasiyasına yeni maraqlı və faydalı funksiyalar əlavə edəcək.

Hakerlərin WhatsApp üzərindən telefonlara casus proqramları yerləşdirdiyi ortaya çıxıb. “Yeni Müsavat” BBC-yə istinadla xəbər verir ki, WhatsApp məsələ ilə bağlı açıqlama verib və kiber hücumun seçilmiş bir qrup istifadəçini hədəf aldığı bildirib. Şirkət bu hücumun arxasında inkişaf etmiş bir kiber oyunçunun olduğunu açıqlayıb.

“Financial Times” qəzetinin xəbərinə əsasən, kiber hücum İsrailin təhlükəsizlik şirkəti olan “NSO Group”a məxsus bir proqramla həyata keçirilib. Bununla bağlı WhatsApp 1.5 milyard istifadəçidən bu tətbiqi yeniləməyi istəyib.

Kiber hücumun bu ayın əvvəlində ilk dəfə aşkar edildi bildirilib. Kiber təcavüzkarlar WhatsAppın səsli çağırış imkanından istifadə edib və müxtəlif şəxslərə zəng ediblər. Şəxs zəngə cavab verməyə belə, casus proqramı telefona yerləşdirilib. Sonra bu zənglər telefona gələn zənglər siyahısından silinib.

İsrail şirkəti hadisə ilə əlaqədar açıqlama verib: “NSO texnologiyasından dövlət təşkilatlarının istifadəsinə yalnız cinayət və terrorla mübarizə üçün icazə verilir. NSO özü bu texnologiyadan istifadə etmir. Çox ciddi lisenziyalaşdırma proseslərindən sonra təhlükəsizlik və kəşfiyyat qurumlarının istifadəsinə verilib”.

WhatsApp şirkəti kiber hücumda kimlərin hədəf alındığını müəyyən etmək üçün zəruri tədbirlər görməyə hazır olduğunu açıqlayıb.

Qeyd edək ki, WhatsAppın 1.5 milyard istifadəçisi var. Hakerlər WhatsApp xidmətindəki bir qüsurdan yararlanaraq telefonlara və digər cihazlara casus proqramı yerləşdirə bilərlər. Bu açıqlamanı facebooka məxsus mesajlaşma əlavəsi mayın 13-də yayıb. “Bu hücumda hökumətlərlə işləyən özəl şirkətin əlamətləri var, hücum zamanı mobil telefonun əməliyyat sistemlərinə nəzarət edən casus proqramından istifadə olunub” - WhatsApp bildirib.

Şirkət virusun mayın əvvəlində aşkarlandığını bildirir. Artıq problem aradan qaldırılıb. Xidmət 1,5 milyard istifadəçisini

həftə bildirib.

“Yeni Müsavat” BBC Türkcəyə istinadən xəbər verir ki, WhatsAppı hədəf alan hücum” ifadəsi populyar yazışma tətbiqetməsini istifadə edənlərin xəbərlərdə görmək istəməyəcəyi bir ifadə olub. İndi buna əlavə olaraq WhatsApp-dan yayınan “Hakerlər bir müşahidə sistemini telefona yükləməyə nail oldu” ifadələrini əlavə edincə şirkətin ictimaiyyətlə əlaqələr departamentinin çətin bir gün keçirdiyini təxmin edə bilərik. WhatsApp az sayda istifadəçinin “inkışaf etmiş bir kiber aktor” tərəfindən hədəf alındığını söylədi.

Bu məsələdə az sayda istifadəçidən biri olmamaq ehtimalınız olsa da, yenə də məlumatlarınızı etibarlı etmənin yollarını öyrənmək sizin üçün faydalı olacaq.

Hücumlar ilk olaraq bu ayın əvvəlində fərq edilib. WhatsApp-ın sahibi facebook tətbiqetməsinin səsli danışıq özəlliyindən istifadə edən hackerlərin hədəf aldıkları insanları axtardıkları, zəngə cavab verməyə belə, əlaqənin təhlükəsizlik boşluğundan istifadə edərək, telefonlara bir müşahidə sistemi yükləndiyini dedi. WhatsApp bütün istifadəçilərdən tətbiqetməni yeniləmələrini tələb etdi.

İstifadə etdiyiniz digər sistemlər də yenilənmələrlə təhlükəsizlik boşluqlarını bağladığınız üçün tətbiqetmələrinizi tez-tez yenilənməzində fayda var.

Yazışmalarınızı saxlamayın

WhatsApp-ın ən vacib xüsusiyyətlərindən biri də ucdan-uca şifrələmədir. Bunun sayəsində göndərdiyiniz mesajlar, yazdığınız insana çatana qədər şifrəli qalır. Amma WhatsApp yazışmalarınızı Google Drive və ya iCloud-da əlavə olaraq saxlayırsınızsa, burada bir təhlükəsizlik boşluğu yaranır. Çünki bu yazışmalar şifrəli deyil. Beləcə sizin bulud hesabınıza girə bilən insanlar bütün yazışmalarınızı da görə bilər. Əgər yazışma təhlükəsizliyini artırmaq istəyirsinizsə, mesajları arxivləmə özəlliyini bağlamaq lazımdır.

İki addımlı doğrulama

Digər çox sayda sosial media hesabları kimi WhatsApp da iki addımlı təsdiqləməni dəstəkləyir. Bunun sayəsində hücum edənlər sosial media hesablarınızın şifrələrini tapsa belə, sistemə girmək üçün SMS və ya e-mail ünvanı ilə sizə çatdırılacaq bir şifrə lazım olduğu üçün hesablarınıza girə bilməz. WhatsApp-ın ayarlar bölümündə bu variantı aktivləşdirə bilərsiniz.

Xatırladaq ki, sözügedən casus proqramı ilə bağlı “The Financial Times” da yazıb. Orada qeyd olunub ki, həmin casus proqramının adı “Pegasus”dur. Proqramın telefona yüklənməsi üçün istifadəçinin WhatsApp-dan gələn zəngi cavab verməsi vacib deyil. Proqram telefona zəng çatan kimi avtomatik yüklənir və bu andan etibarən qurbanın hər hərəkətini, danışıqlarını, yazışmasını izləmək mümkün olur. Belə ki, proqram mobil telefonun mikrofonu vasitəsilə sahibinin danışıqlarını dinləyib ötürür, kameranı işə salaraq onun görüntülərini qeydə alır və WhatsApp yazışmalarını izləyir.

Habelə istifadəçinin yerini müəyyənləşdirir. İstifadəçi isə casus proqram tərəfindən izləndiyindən xəbərsiz olur. Çünki onun mobil telefonuna gələn WhatsApp zəngi proqram yükləndikdən sonra zənglər jurnalından öz-özünə silinir. Casus proqram həm Android, həm iOS əlavəli mobil cihazlarda işləyir.

Facebook WhatsApp-ı 2014-cü ildə 19 milyard dollara satın almışdı. Tətbiqetmə ucdan-uca şifrələmə özəlliyinə görə ən etibarlı mesajlaşma proqramı olaraq tanınırdı.

□ **Sevinc TELMANQIZI,**
“Yeni Müsavat”

Samaxı rayonunda baş verən hadisə bir daha xlor tərkibli təmizlik vasitələrinin nə dərəcədə təhlükəli olduğunu gündəmə gətirdi. Belə ki, bu rayonda evdə təmizlik işləri görən qadın kimyəvi zəhərlənmədən vəfat edib. Mətbuatda yayılan xəbərə görə, Qobustan rayonu, Təklə Mirzəbaba kənd sakini 1986-cı il təvəllüdü Səbinə Musayeva kimyəvi zəhərlənmə diaqnozu ilə Şamaxı rayon Mərkəzi Xəstəxanasında daxil olub və orada ölüb.

İlkin araşdırma zamanı müəyyən edilib ki, S. Musayeva mayın 13-də yaşadığı evdə "ACE" kimyəvi təmizləyici maddədən istifadə edərək evin mətbəxinə təmizlədikdən sonra özünü narahat hiss edib və axşam saatlarında xəstəxanaya yerləşdirilib. Mayın 14-də səhərə yaxın saat 04 radələrində isə dünyasını dəyişib. S. Musayevanın ölümünün müəyyən edilməsi məqsədilə məhkəmə-tibb ekspertizası təyin edilib, rayon prokurorluğunda araşdırma aparılır.

Bəs görəsən, sözügedən təmizlik vasitələrinin, "Domestos", "Ace", "Comet" kimi mütəmadi istifadə etdiyimiz mikrob öldürən xlorlu məhsulların, eləcə də ağardıcı və yuyucu tozların orqanizmə təsiri necədir?

Mütəxəssislər hesab edir ki, bu təmizlik məhsulları ilk növbədə insanın tənəffüs yollarına, ağciyərinə ziyan vurur. Belə ki, sözügedən məhsullardan mütəmadi istifadə insana gündə bir paket siqaret çək-

Mətbəximizdəki təhlükə - ölümə qədər apararıq təmizlik məhsulları...

Sağlamlığımıza ziyan vuran kimyəvi məhsulları hansı təbii vasitələrlə əvəz etmək olar?

mək qədər zərər verir. Bu barədə Norveçin Bergen Universitetinin elm adamları bildirlər. Araşdırmaçılar təqribən 20 ildir təmizlik vasitələri istifadə edən, 34 yaşlarında 6 min nəfəri yoxlayıb. Nəticədə mütəmadi olaraq təmizlik vasitələrindən istifadə edənlərdə gündə 20 siqaret çəkən insan kimi ağciyər funksiyasının azaldığı görünür. Bundan başqa, astma halları daha sıx rast gəli-

nib. Elm adamları kimyəvi maddələrin yerinə mikrofibr bezlər, su, sirkə kimi təmizləyici vasitələrdən istifadəni tövsiyə edirlər.

Xüsusi qeydimiz isə odur ki, bu məhsullardan istifadə edərkən uşaqların evdə olması məsləhət görülür. Çünki orqanizmi tam formalaşmamış körpələrə kimyəvi tərkibli, xlorlu yuyucu vasitələr hədsiz dərəcədə ziyan vurur. Kanadada alimlər evdəki yuyucu vasitələ-

rin uşağın səhhətinə necə təsir etdiyini müəyyən etmək üçün araşdırma aparıb və 3-4 aylıq uşaqların qatıldığı araşdırmada başırsağ florasının evdəki dezinfeksiyaedici və yuyucu vasitələrdən nə qədər zərər gördüyü araşdırılıb. Daha sonra uşaqların 1-3 yaşlarındakı çəkilişləri dəyərləndirilib.

Dezinfeksiyaedici vasitələrdən istifadə edərkən, evdə azyaşlı uşaq varsa, diqqətli olmağınız tövsiyə edilir. Təmizlik məhsullarının xərçəng yaratması da ən çox müzakirə olunan məsələdir. Çünki insan sağlamlığı üçün təhlükəli olan məhsulların başında tərkibində xlor olanlar gəlir. Xüsusilə belə məhsulun dəri ilə təması yolverilməzdir. Bu səbəbdən qoruyucu əlcəklərdən istifadə edilməlidir. Həmçinin uzun müddət qoxusuna məruz qalmaq da insanlar üçün zərərli-dir. Bununla yanaşı təmizləmə otaq havalandırılmalıdır. Mütəxəssislərin apardığı araşdırmalara görə, bu qədər təh-

lükəli olmasına səbəb tərkibindəki karbon və kloroform kimi kimyəvi maddələrdir. Belə maddələrin xərçəng xəstəliyini yaratma riski isə yüksəkdir.

Bütün bu informasiyaların KİV-də yayılması və maarifləndirmə işlərinin davam etdirilməsi ilə kimyəvi təmizləyici məhsullar getdikcə populyarlığını itirir və təbii alternativlərlə əvəz olunur. Başqa sözlə, yaxın zamanda bütün sahələrdə gündəmə gələn "təbii məhsullara geri dönüş" tendensiyası təmizləyici məhsullarla bağlı da müşahidə edilir. Bunun əsas səbəbi kimyəvi təmizləyici məhsulların insan sağlamlığına mənfi təsirdir.

Digər tərəfdən, bu kimyəvi maddələrin yalnız insan sağlamlığına zərər verdiyi deyil, həm də təbii təmizləyici məhsulların insan sağlamlığına mənfi təsirdir. Digər tərəfdən, bu kimyəvi maddələrin yalnız insan sağlamlığına zərər verdiyi deyil, həm də təbii təmizləyici məhsulların insan sağlamlığına mənfi təsirdir. Digər tərəfdən, bu kimyəvi maddələrin yalnız insan sağlamlığına zərər verdiyi deyil, həm də təbii təmizləyici məhsulların insan sağlamlığına mənfi təsirdir.

dir, əks halda, təmiz yuyulmayan şampun qalığı insan səhhətində ölümcül təhlükələrə yol açabilir.

Unitaz və ya əl-üz yuyan axacaqların tutulması zamanı istifadə edilən açıcı kimyəvi məhsulların da tərkibində olan zərərli maddələr var və bunun nəticəsində dəri ilə təmas zamanı qıcıq yarana bilər. Şüşə təmizləyiciləri isə ammonyak ehtiva edir. Bu, göz və dəri üçün olduqca qıcıqlandırıcı bir maddədir. Paltarlar üçün yuyucu tozların tərkibi də olduqca zərərli-dir, çünki onlar təbiətdə parçalana bilmirlər. Özümüzü bu zərərli məhsullardan qorumağın praktiki yollarından biri evdə təmizləyici məhsulları təbii maddələrlə əvəz etməkdir. İnternetdə təbii təmizlik məhsulları ilə bağlı yetərinə qaynaq və məlumatlar var. Sirkə, soda, təbii tərkibli sabunlar və sair kimi vasitələrdən istifadə etməklə, daha sağlam təmizlik əldə etmək mümkündür.

Mütəxəssislər hesab edir ki, paltaryuyan maşının mətbəxdə yerləşdirilməsi, eləcə də yuyucu vasitələrin burada saxlanması sağlamlıq iqtisad zərərli-dir.

□ **Nargiz LİFTİYEVA,**
"Yeni Müsavat"

Saxta eynəklərdən necə qorunmaq - həkim rəyi

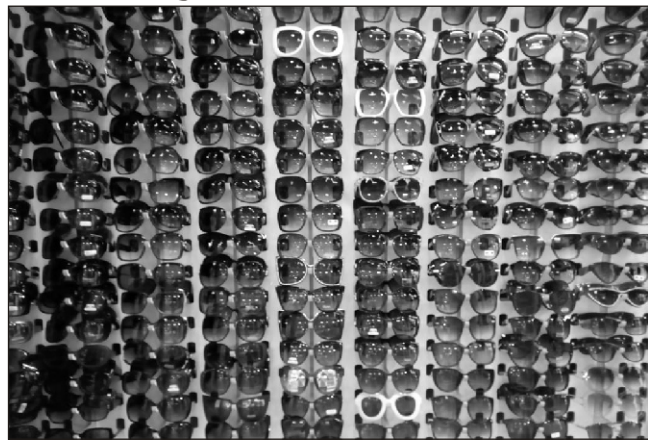
Xüsusiən uşaqlar üçün eynək alanda diqqətli olmaq lazımdır

Havalar isindikcə gün eynəkləri bizim üçün əsas aksesuarlardan birinə çevrilir. Belə ki, qızmar yay gümüşünün sualından gözləri qorumaq üçün gün eynəklərindən istifadə vacibdir. Bu gün eynəkləri nəinki optik mağazalarda, istənilən supermarketdə, adi ərzaq dükanlarında, yol kənarlarında almaq mümkündür. Qiymətlər isə müxtəlifdir. Məsələn, yol kənarlarında satılan eynəkləri 5 manata almaq olur. Supermarketlərdə qiymət 10 manatdan, optik mağazalarda isə 25-30 manatdan başlayır. Maraqlıdır ki, ucuz qiymətə satılan eynəklərin üzərində "Gucci", "Dior", "Ray.Ban" kimi bahalı brendlərin adları yazılır. Halbuki bu markadan olan eynəklərin orijinalının ən ucuzu 120 dollardan başlayır. Bu baxımdan alıcılar əlçatan olduğu üçün daha çox ucuz eynəklərə üstünlük verir, alan da, satan da razı olur.

Bəs ucuz, saxta eynəklər bizim üçün nə qədər təhlükəlidir?

Araşdıranda məlum olur ki, pərakəndə şəkildə satılan eynəklər əsasən Çin, Hindistan, Pakistan, İran və Türkiyədən gətirilir. Bu eynəklər yoxlamadan keçirilmir, göz üçün zərərli olub-olmadığı araşdırılmır. Mütəxəssislər dəfələrlə qeyd edirlər ki, saxta eynəklər sözün əsl mənasında, insanı kor edə bilər. Bu, ilk vaxtlar hiss edilməyə də, fəsadı bir müddət sonra özünü büruzə verməyə başlayır.

Azad İstehlakçılar Birliyinin

sədri Eyyub Hüseynov mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat" a danışdı. Qurum sədri qeyd edib ki, eynək alarkən mütləq şəkildə sertifikat tələb olunmalıdır: "Təəssüf ki, Azərbaycanada göz həkimləri bu məsələ ilə bağlı heç bir iş aparmır.

Ona görə də kim haradan gəldi, necə gəldi, heç bir məsləhət etmədən gün eynəkləri alır. Məlum olduğu kimi, keyfiyyətsiz gün eynəkləri insanları zəif görməsinə səbəb olur. Şəxsən mənəm 72 yaşım var, lakin eynək taxmıram.

Tez-tez şahidi oluruk ki, qadınlarımız buludlu havada belə gün eynəyi geyinib, maşın sürür. Mən onları anlaya bilmirəm.

Alıcılara məsləhətim budur ki, eynək alarkən mütləq şəkildə sertifikat tələb etsinlər".

Mütəxəssislər də qeyd edir ki, alıcılardan gün eynəkləri ilə bağlı sertifikat tələb etməsi çox önəmlidir. Alıcı aldığı eynəyin hansı materialdan hazırlandığı, hansı ölkədə istehsal olunduğu barədə məlumatlı olmalıdır.

Oftalmoloq həkim Şahin Novruzlu da "Yeni Müsavat" a açıqlamasında eynək alarkən ilk növbədə sertifikat məsələsinə diqqət edilməsini vurğulayıb:

"Yalnız sertifikatla bilmək olur ki, eynəyin şüşəsi ultrabənövşəyi şüalanı blok edir, ya yox. Xüsusən də uşaqlar üçün eynək alanda diqqətli olmaq lazımdır. Yalnız gö-

zəlik üçün eynək almaq doğru deyil. Gün eynəyinin Günəş şüalarını tam blok edib-etməməsinə adi gözlə bilmək olmur. Bəzən biz küçədə satılan ucuz eynəkləri aparatla yoxlayarkən görürük ki, ultrabənövşəyi şüanı tam blok edir, yəni onların hamısı heç də zərərli deyil. Eynəyin rənginin isə heç bir fərqi yoxdur. Tünd yaşıl, açıq qəhvəyi və s. ola bilər".

Mütəxəssislər qeyd edir ki, gün eynəyi seçərkən 3 məsələyə diqqət edilməlidir. Birincisi, eynək orijinal marka olmalıdır, hansı ki, qeyd etdiyimiz kimi, bu gün satışda brend markaların adını daşıyan saxta eynəklər çoxdur. İkinci bir tərəfdən, gün eynəyi gözləri günəşin ultrabənövşəyi şüalarından qoruyur. Adı mağazalarda, bəzən elə optik mağazaların özündə satılan eynəklərin böyük əksəriyyəti plastmasdan ibarət

Şahin Novruzlu

olur. Hansı ki, bu plastmaslar gözümüzü qorumaq əvəzinə, əksinə, ultrabənövşəyi şüalanı gözü- müzün ön və arxa hissəsinə ötürür və gözdə fəsadlara səbəb ola bilər. Bu, xüsusən də uşaqlarda özünü daha çox büruzə verir. Eyni zamanda bu cür eynəklər yüngül və rahat olmasına baxmayaraq tez qırılır, sıradan çıxır. Beləliklə, eynək yalnız orijinal şüşədən ibarət olmalıdır və buna diqqət edilməlidir.

Gün eynəklərini əsasən üç qrupa ayırırlar. Kosmetik, gündən qoruyan adi və çox yüksək müdafiəli eynəklər. Bu eynəklər əsasən ultrabənövşəyi şüalanı udan xüsusi materialdan hazırlanmışdır. Gün eynəklərinin elə kategoriyası var ki, xüsusi olaraq sürücülər, idmanın su və qış növləri ilə məşğul olanlar üçün nəzərdə tutulub. Bu, polyaşlanmış linsli eynəklərdir. Onlar təkə ultrabənövşəyi şüalanı deyil, həm də işıqlı yola, qar və suyun üzünə düşən işıq şəfəqlərini də neytrallaşdırırlar. Məhz belə eynəklərdən həm dənizdə, həm də qarlı dağlarda istirahət zamanı istifadə etmək olar.

□ **Xalidə GƏRAY,**
Fotolar müəllifindir
"Yeni Müsavat"

MUSAVAT

Son səhifə

N 105 (7275) 16 may 2019

Mədəsindən 116 ədəd mismar çıxardılar

Hindistanın Rastan ştatında Bundi şəhərində yerli sakinin qarından 116 ədəd mismar çıxarıblar. Bu barədə "Daily Mail" nəşri xəbər verib. 43 yaşlı Bxola Şankaranı qarındaki ağrılar şikayəti ilə xəstəxanaya çatdırıblar. Rentgen göstərib ki, onun mədəsində və qarın boşluğunda xeyli sayda yad cisimlər var. Kişini əməliyyata göndəriblər və gediş zamanı cərrahlar oradan 116 ədəd, uzunluğu 5 santimetr olan mış, eləcə də metal hissəcikləri çıxarıblar. Şankar bu əşyaların onun orqanizminə necə yol tapdığını izah edə bilməyib. Xəstə stabil vəziyyətdədir və onun sağlamlığına hər hansı təhlükə yoxdur. Əməliyyatı aparan həkim Anila Saynini sözlərinə görə, kişinin bəxti gətirib ki, metal mışlar onun daxili orqanlarını zədələməyib. Çünki onlar birbaşa ölümə səbəb ola bilərdi. Şankarın balaca qardaşı danışdı ki, son 2.5 ildə kişi psixoloji xəstəliklərə qarşı dərman qəbul edirdi. Həkimlər şübhələnirdilər ki, pasient şizofreniyadan əziyyət çəkir. Ötən ilin noyabrında da yarım kiloya yaxın fərqli əşyalar yeyən hindli qadın barədə xəbər verilmişdi. Yediyi əşyalar arasında bolt, yuvelir bəzək əşyaları olub. Onu müayinə edən həkim bildirib ki, pasientin mədəsi anormal şəkildə bərk olub.

Pələng balasını dünyaya gətirdi və onu dərhal öldürdü

Dublin zooparkında Tundra ləqəbli pələng təsadüfən yenidən doğulan balasını öldürüb. Bu barədə "The Irish Sun" nəşri xəbər verib. Parkın nəzarətçiləri Kiaran Makmaxon və Culi Bevins müşahidə kamerasının köməyi ilə baş verənləri izləyə biliblər. Onların sözlərinə görə, birinci balasının dünyaya göz açmasından sonra pələng olduqca dalğın idi. Hətta şahidlərdən biri xatırladı ki, yeni doğulan pələng balası Tundra ona tərəf çevriləndə təhlükə altında idi. Bir neçə saniyə sonra isə narahatlıq öz təsdiqini tapıb. Heyvan öz balasının üstünə tərəf yatıb və onu öldürüb. "Pələng balası hər hansı reaksiya vermədi, səs çıxarmadı, ona görə də ana pələng reaksiya vermədi. Əgər o,

hər hansı səs eşitseydi, tez ayağa qalxardı", - bunu da nəzarətçi Bevins deyib.

Makmaxon izah edib ki, doğuş prosesinə müdaxilə etmək və Tundranı ondan yayındırmaq olmazdı. Bir dəqiqə sonra o, ikinci balası-

nı dünyaya getirib, pəncəsi üstündə dayanıb və onu yalamağa başlayıb. Üçüncü pələng balası da sağ qalıb. Üç həftə sonra onlar möhkəmləniblər, çəkili artıb və hazırda özlərini əla hiss edirlər.

Qayınanası evə gəlməsin deyə tarantula aldı

Redit istifadəçisi danışdı ki, qayınanasının hər gün onlara gəlişinin qarşısını almaq üçün fərqli üsula baş vurub. O etiraf edib ki, evə hörmətçək gətirib. Kişi izah edib ki, uzun illərdir, çinli bir qadınla evlidir. Onun sözlərinə görə, qadının valideynləri çox konservativdilər və başa düşməzlər ki, ailələr arasında müəyyən sərhədlər olmalıdır, hər kəs bir-birinə hörmət etməlidir.

"Qayınatamla razılığa dir", - o, bunu sosial şəbəkəyə yazıb. O, yazıb ki, qayınanam sadəcə dəli-

dəvətsiz gəlir və fasiləsiz olaraq deyir. Bir neçə ay bundan əvvəl kişi öyrəndi ki, qayınanası həşəratlardan çox qorxur. Bu zaman o, ev tarantulası almağa qərar verdi. Məqsəd qayınanasının ayağını evdən kəsmək idi. Amma bu həşəratı niyə alması ilə bağlı motivləri də həyat yoldaşına açıqlamadı. Tarantula evdə peyda olan gündən qayınanası onlara qonaq gəlmədi. Reddit istifadəçisi bu əməlinin etik olub-olmaması ilə bağlı soruşanlara da aşağıdakıları deyib: "Həyat yoldaşım illərdir mənim narahatlığımıza məhəl qoymurdu. Ona görə də mənim başqa seçimim qalmamışdı".

Bu statusa şərh verənlər isə yazıblar ki, kişinin həyat yoldaşı özü hər şeyi başa düşüb və ata-anasının həddən artıq çox sayda olan vizitlərindən qurtulduğu üçün məmnundur.

QOÇ - Təzə xəbərlər yolunuza gözləyir. Bu, çox güman ki, öz doğmalarınız tərəfindən və ya onlar haqqında olacaq. Hər halda, şahidi olduğunuz yeniliklər ovqatınıza mənfi təsir göstərməyəcək.

BUĞA - Çoxdan bəri düşüncələrinizdə kök salmayan qərarlar verməyin. Çünki bu gün yeni fikir və ideyalar səmərəlilikdən çox uzaqdır. Axşama doğru qonaq timsalında çağırılacağınız gözlənilir.

ƏKİZLƏR - Fəaliyyətlə bağlı uğurlarınız mümkün olsa da, iş yerində həmkarlarınızla, xüsusən də rəhbərliklə ehtiyatlı davranın. Günün ikinci yarısında büdcənizi artırmağa yaxın olacaqsınız.

XƏRÇƏNG - Qarşılıqlı anlaşma üçün ideal gündür. Bütün görüş və sövdələşmələr xeyrinizə cərəyan edəcək. Maliyyə məsələlərini isə hələlik başqa vaxta saxlayın. Enerjinizi sevgidən alın.

ŞİR - Olduqca səmərəli gündür. Gələcəyiniz üçün böyük əhəmiyyət kəsb edəcək görüşlərdə iştirakınız mümkündür. Təşəbbüskarlığı əldən verməməklə təkliflərə razılıq verin. Bu gün çox dua edin.

QIZ - Maraqlı görüşlərdə iştirak etmək üçün gözəl fürsətdir. Hətta bunun naminə fəaliyyətə də bir qədər ara vermək olar. Bu gün yeni işgüzar təkliflər alacağınız da istisna olunmur.

TƏRƏZİ - Mənfi yüklü Ay bürcünüzə qərar tutduğu üçün bu təqvim müəyyən gərginliklə başa vura bilərsiniz. Buna baxmayaraq, fəaliyyətinizdə müsbət sıcırayışlar da mümkündür.

ƏQRƏB - Günün ümumi ovqatı aşağı olsa da, qənaətbəxş məqamlar yaşayacaqsınız. Stressə düşməkdənsə gələcək planlarınızı konkretləşdirin. Axşama doğru ikitərəfli görüşlər səmərə verə bilər.

OXATAN - Olduqca təzadlı gündür. Uğurlu və xoşagəlməz olaylar tez-tez bir-birini əvəz edəcək. Bundan öz xeyrinizə istifadə etmək üçün prosesləri diqqətlə izləyib, obyektiv qərar çıxarın.

OĞLAQ - Təxminən saat 14-ə qədər cərəyan edən daxili sıxıntıların sonrakı müddətdə qaydasına düşəcək. Bu səbəbdən də vacib işlərinizi sonraya saxlayın. Büdcənizdə artım da gözlənilir.

SUTÖKƏN - Günün əsas tövsiyəsi kənarından dəstək ummaqdır. Təkbəşinə fəaliyyətin uğurlu olmadığını nəzərə alıb ürəyinizə yaxın olanların köməyindən istifadə edin. Məntiqsiz riskdən uzaq olun.

BALIQLAR - Ulduzlar böyük dəyişikliklər astanasında olduğunuzu bəyan edir. Belə məqamlarda qətiyyətli boş dayanmaq olmaz. Qarşınıza çıxan hər bir şansı bəhrələyin. Uğurlarınız uzaqda deyil.

Qoroskop

(16 may)

Səbuhi Rəhimli

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Valideynləri tək qoydu, uşaq 13-cü mərtəbənin balkonuna çıxdı

Çinin Sytyan şəhərində bir uşaq binanın 14-cü mərtəbəsində yerləşən balkonundan sallanıb. Baş vermiş hadisənin videoçəkilişi "Daily Mail" nəşrində yayımlanıb. Məlumatla görə, uşaq evdə tək qalıb. O, valideynlərini axtarmağa cəhd edib və çoxmərtəbəli binanın balkonuna çıxdı. Uşaq hündürdən ağlamağa başlayıb və qonşusu onu eşidib. Qonşu bir neçə dəfə oğlanı tutub saxlamağa cəhd göstərsə də, buna nail olmayıb. Bu zaman kişi qərar verib ki, uşaqla yanaşı olsun və onunla danışsın. Onun məqsədi hansı yolla olursa-olsun, uşağı sakitləşdirmək və özünü təhlükəyə atmasın qarşısını almaq idi. Şahidlər dərhal baş verən olayla bağlı polisə müraciət ediblər və uşağın valideynlərinə zəng ediblər. Sonuncular dərhal evə qayıdaraq uşağı balkondan xilas ediblər.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rəuf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYSAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ
Lisensiya N: B 114
SAYI: 3.060

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.